Ч. 150 (14.981). Львів, вівторок 12. липня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 248-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.000.
„ Банку Чеських Легіов Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Румунський уряд перепустить

через свою територію совітські транспорти літаків і муніції до Чехословаччини

Як твердить льондонський „Сандей Таймс", румунський король Карло запевнив Чехословаччину, що на випадок німецького нападу на неї Румунія дозволить на перелет совітських літаків понад своєю територією та на транспорти совітської муніції через Румунію.

Тимчасовий шеф румунського міністерства освіти усунув генерального секретаря і двох директорів департаментів міністерства, 86 інспекторів та 6 університетських і 24 гімназійних професорів, заангажованих у розвязаній Залізній Гвардії.

„Чорні сорочки виступлять

проти большевицьких сил в европейській або у світовій скалі".

У вступі до видання актів великої фашистівської ради Мусоліні підкреслює осяги фашизму в останніх роках і торкається участи італійських фашистів у еспанській війні. „Оце вперше — може і востаннє чорні сорочки виступили на міжнародньому терені проти большевицьких сил. Не знаємо, чи та подія ще повториться в европейській або у всесвітній скалі. Одно є певне: що фашизм не боїться війни, яка може вирішити долю континенту".

Абісинська війна устійнила напрямні закордонної політики Італії, дала їй світовий засяг. Вона готова приняти ширші форми співпраці, але рішуче опирається на оси Берлін-Рим і на трикутнику Рим-Берлін-Токіо".

Гострий виступ барсельонського уряду проти Франції.

Як це ми згадували, париський апеляційний суд видав присуд, на основі якого Банк Франції не має виплачувати барсельонському урядові золота, що його еспанський державний банк здепонував у Парижі.

Тоді амбасада барсельонського уряду в Парижі оголосила комунікат, в якому гостро накидується на французьке судівництво та на Банк Франції.

Цей виступ шкодить інтересам Банку Франції, тому в Парижі приняли його як великий скандал.

Національні літаки збомбардували

чотири міста в червоній Еспанії.

Барсельонське міністерство оборони стверджує, що національні літаки збомбардували міста: Валенсію, Сіллю, Альхемезі та Беніфайо.

Райтер подає, що летунські бомби ушкодили в барсельонській пристані три британські кораблі, службовика комітету неінтервенції, бельгійця, ранено.

300 УБИТИХ ПІД РУЇНАМИ МІСТА НУЛЕС.

Як це ми згадували, перед евакуацією міста Нулес червоні висадили у повітря церкви і публичні будинки; виявляється, що під румовищами згинуло коло 300 цивільних осіб.

ГЕНЕРАЛ МІЯХА УКРІПЛЮЄ ВАЛЕНСІЮ.

Командант оборони Мадриду ген. Міяха приїхав до Валенсії, щоб кермувати укріплюванням міста. Він заявив, що Валенсія стане нездобутньою твердинею, другим Мадридом.

БРИТІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР ПРИ БАРСЕЛЬОНСЬКОМУ УРЯДІ УСТУПИТЬ?

Як говорять у Сен Жан де Люз, британський амбасадор при барсельонському уряді, Чільтон уступить; на його місце прийде британський посол в Мексика О'Маллі.

Окрема постійна установа займеться еміґрацією жидів

з Німеччини.

Як виходить зі суботніх нарад міжнародньої конференції для справ політичних утікачів, що зібралася в Евіян, у найближчому часі повстане в Льондоні окрема постійна установа, що займеться тими справами; її головою буде американець.

Ця установа переведе переговори з Німеччиною, щоб ця дозволила жидам забрати зі собою хочаб частину майна та з державами, які дозволили би жидам оселитися на їхній території.

Покищо деякі обіцянки в цьому напрямі поробили лише південно-американські республики й Австралія.

Разом коло 300.000 жидів хоче виемігрувати з Німеччини.

Sygn. VI. 1. Pr. 237/38. — Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. — Sąd Okręgowy, Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O. Dr. J. Locker i P. Dysiewicz, w sprawie konfiskaty Nr. 126 czasopisma pt. „Diło" z daty Lwów, dnia 11 czerwca 1938 r. do sygn. VI. 1. Pr. 237/38, — na posiedzeniu niejawnym w dniu 18 czerwca 1938 r., po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 10 czerwca 1938 r. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Diło", Nr. 126 z daty Lwów, dnia 11 czerwca 1938, zawierającego: 1) w notatce zaczynającej się od słów: „Służba Boża" — w całości z tytułem, znamiona przestępstwa z art. 154. §. 1 i 2 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 u. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21 ust. druk. z dnia 17 grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenia za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. W wymienionej notatce zawarta jest gloryfikacja człowieka, którego działalność była notoryjnie skierowaną przeciw całości Państwa w czym mieści się uznanie tej działalności, a zatem pochwalanie przestępstwa. Według §§. 487. 489. 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: Ł. Malicki w. r. Protokólant: J. Dorożyński w. r. Za zgodność: Z. Warzoszczak kier. sekret.

За одностайний вияв національної зрілости.

ДО ЮВИЛЕЮ „ПРОСВІТИ".

Львів, 11. липня 1938.

Нація має неодну нагоду виявити свою зрілість і коли скажемо, що одною з основних ознак національної зрілости є однодушність та одностайність у всіх починах загально-національного значіння, то при кожній нагоді треба ту одностайність виявляти. Це — сказав би хтось — тільки властиво зверхня форма якогось почину і якоїсь дії, та коли подумати глибше, то ця форма необхідна для поглиблення національного змісту, так само, як форма письменницького твору необхідна для його мистецької вартости. Крім цього запитаймо себе: яку вартість матиме якабудь загально-національна акція, отже сам її зміст, коли не візьме в ній участи ввесь нарід?

Ми відчуваємо на кожному кроці, чи якийсь почин загально-національної міри „вдається" або „не вдається". І радіємо, коли вдається, хоча навіть не думаємо, в чім саме полягає той успіх. Та майже все, коли приглянемось і пошукаємо того „чому", побачимо, що про успіх рішила однодушність. Добрий приклад ми мали недавно. Справді, душа радувалася, коли було дивитись, як українське громадянство достойно віддало останню прислугу своему заслуженому громадянинові. Однозгідність бажань і настрою удержала лад, що його подивляли і чужі люди.

Непохитна правда про ту ознаку національної зрілости нагадується нам цілком природно, коли думаємо про ювилейний рік „Просвіти", який добігає до своєї половини. Гідно почався він спільним маніфестом „Просвіти" і всіх наших централь та владик і сеніорів. Гідно і добре — як знаємо — веде свою працю Ювилейний Комітет 70-ліття нашої найстаршої установи. Ювилейні свята — не з нашої вини — не пройшли згідно з наміченим пляном. Головно неможливо було вшанувати роковини „Просвіти" одною всекраєвою і всенародньою маніфестацією. З неї залишилося тільки, правда, величне і зворушливе, але скромне у своїм обсягу, посвячення прапору „Просвіти" 22. травня ц. р. Та це ще не стає на перешкоді зазначити і виявити при вшануванні ювилею „Просвіти" ту нашу зрілість — всенародньою однодушністю.

Розуміємо це так: Ювилейний рік „Просвіти" накладає на нас, як на свідоме громадянство, деякі обовязки, які полягають між

иншим і на зверхньому святкуванні. Свята популяризують установу й підносять свідомість мас та підтримують усіх на дусі. Тимто треба подбати про загальне уладження ювилейних святкувань і хоча вони вже тепер відбуваються по всім краю, то всеж варто особливо інтелігенції подбати, щоб ті свята проходили жвавіше і скрізь та головне, щоб у всіх місцевостях відбулися вони найдалі до грудня цього року. Багато моглаб тут зробити студентська молодь і взагалі інтелігенція, що виїхала у край на літо. І цього від неї ждати.

Та така сама однодушність, щира й відрухова, просто стихійна, повинна лягти в основу всіх інших ювилейних обовязків. Згадаємо тут тільки про загальне членство Матірної „Просвіти" і про жертвенність на нитку у прапорі „Просвіти", бо головно ці дві справи рішать про ту моральну і матеріяльну підтримку, яку ми даємо цій установі для зміцнення її дальшої і то конечної праці для всенароднього добра. Загальне всенародне членство в такій установі, як наша „Просвіта", булоб у кожного іншого культурного народу чимсь цілком самозрозумілим і в тим не чекалиб вони аж на 70-ліття. Виконаймож бодай у 70-ліття „Просвіти" те, що повинні були зробити вже давно! Станьмо всі її членами, памятаючи, що тільки масове членство, а не випадкова жертвенність, дасть такій установі моральну і матеріяльну основу для видатної праці. Самозрозумілий теж обовязок окремої жертви на прапор. Подумаймо тільки, що в такім випадку зробилиб, наприклад, чехи, відомі з того, як вони збудували свій театр, або — як підтримували ті часописи, які переставали виходити через переслідування австрійської влади...

Правду сказати, то дещо прикро ставити нам за зразок інші народи і з'ясовувати щось, здавалось би, цілком ясне. Та виправдує нас у цьому добра справа і прикрі досвіди. Тим-то ще раз пригадуємо: Нехай друга половина ювилейного року „Просвіти" стане переломовою у виявi нашої національної одностайности, в цім випадку щодо ювилейних обовязків супроти „Просвіти". Нехай та зрілість та однозгідність виявиться в загальному святкуванні ювилею на місцях, загальним членством і жертвенністю! Виявім ту одностайність і для заслуг „Просвіти" і для всенароднього добра!

Український Педаґоґічний Інститут.

(Потреба наукової синтези українського педаґоґічного руху).

В осередку культурних зацікавлень українського громадянства в місяці червні ц. р. стояла Перша Українська Педаґоґічна Вистава. Хто раз поглянув на цю виставу критичним та обєктивним оком, той виніс тверде переконання, що в нашому національному вихованні та освіті є свої недомагання, що випливають із загального політичного становища українського народу, але є й безперечні осяги. Вони свідчать, що народня енерґія не марнується та звертається навіть і в найважчих ситуаціях на цілях продуктивної праці, що має забезпечувати життя та всебічний розвиток нашого національного організму.

Але вистава ця була важніша ще й із того погляду, що вона викликувала серед ширших кол українських освітників, педаґоґів та виховників нові думки, нову ініціятиву. Дотеперішні наші виховні й освітні осяги, не вважаючи на всі незалежні від нас недомагання, безумовно позитивні. Щойно на Першій Українській Педаґоґічній Виставі ми побачили їх в одній картині. Тут побачили ми, що в освітньо-виховній праці виростають правдиві нові культурні цінності і розвивається новий тип українського громадянства.

На наших очах повстають нові типи шкіл, що підготовляють молоде покоління до всебічної суспільної праці, підносять цю працю на відповідний їй педестал, учать однаково шанувати кожну продуктивну суспільну працю, привчають цінити й шанувати людину при кожному варстаті праці — духової, фізичної чи якоїбудь іншої, але продуктивної та корисної з національного погляду. Вони виховують сучасну нашу молодь практично в атмосфері цієї правди, що праця і лише праця є основою та правдивим мірником збірного розвитку народу.

Перша Українська Педаґоґічна Вистава неначе пригадала нам, що попри школи ріжних організаційних типів, щаблів та систем навчання ведуть освітньо-виховну працю в народі ріжні товариства та суспільні організації. Згідно із своїми статутовими завданнями, підготовляючи фахових працівників, у своїй ділянці, поширюють вони освіту, виховують громадян своїми власними засобами й методами та для своїх специфічних організаційних цілей. Ця виховна праця наших організацій і товариств, якщо оцінювати кожну зокрема, безумовно продуктивна й позитивна. Але може вона легко зійти на національні манівці, якщо не обєднаємо її довкола одної цілі, в одній, ясно передуманій і вітчизній ідеї.

Ця небезпека стала вже нині предметом суспільної свідомости серед наших педаґоґічних і виховних кол. Нам потрібний уже сьогодні осередок, де українські педаґоґи та виховники ріжних ділянок і течій педаґоґічної праці моглиб науково розвивати свої педаґоґічні погляди і змагання та звязати їх в одне річище.

Як кожна нова ідея, так також ідея Українського Педаґоґічного Інституту в самих своїх початках ясно ще не скристалізована. Навіть беззастережні прихильники такої установи не здають собі ще нині ясно справ з її організаційних форм. Цю справу повинна підготовити якнайширша теоретична дискусія.

Український Педаґоґічний Інститут, на нашу окрему думку, не має бути вищою педаґоґічною школою для практичної підготови кандидатів до педаґоґічного, виховного та учительського звання, але педаґоґічним науковим товариством, свого роду Педаґоґічною Академією. Українського Педаґоґічного Інституту не може створити чи заснувати одно товариство, одна орґанізація чи якийсь один відлом громадянства, але спільно всі наші товариства й орґанізації. Матеріяльне забезпечення такої Академії мусять узяти на себе всі наші товариства, що стоять ближче чи дальше освітньо-виховної праці в народі. Діяльність цього наукового педаґоґічного товариства повинна спиратися на науковій праці українських освітників, педаґоґів і виховників. Можуть у ньому поширювати й поглиблювати своє знання на спеціяльних наукових викладах також і кандидати педаґоґічного звання.

Під орґанізаційним оглядом повинен Український Педаґоґічний Інститут складатися з відповідних наукових катедр чи секцій, педаґоґічної бібліотеки й музею та потрібних досвідних лябораторій. Словом, ця установа повинна стати ідейно-керовним науковим осередком усього педаґоґічного руху в українському народі.

Найповажніші українські педаґоґічні кола згідні в погляді на потребу створення Українського Педаґоґічного Інституту. Згідні всі також і в тім, що ініціятиву в цій справі повинна взяти у свої руки Рідна Школа. Вона має в народі у шкільних і виховних справах заслужену славу й авторитет та започаткувала вже неодну добру й цінну справу. Треба вірити, що Рідна Школа не відмовиться також і від цього нового, хоча дуже важкого, але не менше почесного обовязку. Нехай буде певна, що на її заклик відгукнеться все зорґанізоване українське громадянство.

Іван Ющишин

З ким тут миритися?

ГОЛОС У ДИСКУСІЇ НА ТЕМУ: ЧИ МИРИТИСЬ НАМ З МОСКВОФІЛАМИ?

(Стаття надіслана з Лемківщини).

Щодо селян, міщан, робітників, то нема двох слів, що так. Цеж наш нарід, тільки, на жаль, збаламучений, оббріханий. З тим народом мусимо порозумітись, мусимо йому отворити очі і повчити його, хто він і хто йому ворог. А що до т. зв. інтеліґенції, то тут уже інша справа. Кажуть, що й між ними, між москвофілами-інтеліґентами, є порядні і розумні люди... Я сам, колись 100-процентовий кацап, мав з ними багато до діла та їх доволі добре знаю і те, що тут пишу, оперте на досвіді. Сходився я з ними і сходжуся та часто з ними балакаю і то тільки з людьми з т. зв. вищою освітою.

Не знаю, чи в інших народів є такі типи, які заперечували би право на самостійність тому народові, до якого належать, які висміювалиб його мову, його звичаї, його побут, його [illegible]ння, його ідеали... Вони, ті наші „русскі", не тільки висмівають, вони ненавидять наш народ... Вони кажуть, що хахол усе куди дурніший, як кацап. — Ось, кажуть, гляньте на нашого бойка чи лемка, яке то все темне і дурне... Коби ви бачили великоросів там коло Москви, яка в них культура! Нехай сховаються якісь німці чи англійці!...

Наші москвофіли — це наші найлютіші вороги, може ще більші, як польські ендеки — і за це їх польські ендеки так дуже люблять... Певно, цеж їх союзники, які помагають їм українців нищити. Ті „льояльні, пожондні, добже виховані і пшиємні в обцованю старорусіні" є супроти нас, українців, крайнє нетолерантні, навіть брутальні. Підписаному доводилось бути раз у гостині в українському домі, де були самі українці, між якими найшовся один „русский" — талергофський „мученик" — зі своїм сином і донькою. І знаєте що? — Той „русский" відважився — в українському домі між самими українцями! — викрикувати, що нема ніякої України й ніколи не буде і т. д. А ті українці, замість показати такому добродієві фізично, що Україна є та буде, ще його делікатно успокоювали і гарно погостили...

Відомо, що наші „русскі" люблять поклонятись Вакхові. І ось в одному містечку один господин — також „талергофський мученик" — з талергофським трираменним хрестом і руським трикольоровим царським флагом у бутоньєрці що вечора давав за дурно полякам по вгному в коршмі цілі спектаклі, при чому вигукував: „Німа жадней України, єст тилько Росія і Польска..." Аж деяким полякам було неприємно глядіти на того пияцюгу й один з них говорив до нас із глибоким переконанням: „Ви — не гнівайтесь — якби мали свою державу, то ви скоро її пропилиб..."

Перед підписаним один „русский корифей" прозивав ті міліони, що гинули на Україні з голоду через большевицьку господарку, „українськими сиріломучениками"... Той самий ґеній

похвалював прилюдно перед поляками Сталіна за те, що за одного Кірова вистріляв лиш у Києві 28 українських „націоналістів"... О, вони — т. наші „русскі" — Соса Віссаріоновича дуже люблять — один зі знайомих „русских" називав Соса раз перед підписанням (зовсім поважно) „гадной атец"... А як наші „русскі" ликують, як почують, що там над Дніпром виробляють усілякі Хрущови!...

Нема нічого огиднішого, як ті „русскі" часописи. Нема числа „Русского Голосу" та ще більше „Землі і Волі", в якому не булоб цькування на українство — аж до обридження... Тут треба цілком обєктивно признати, що в українських часописах про кацапів нема чогось подібного. Бо в наших часописах цілими тижнями і навіть місяцями нема про них і згадки так, нечеб тих „русских" між нами зовсім не було.

Я з початку не вірив, що є де на світі такі люди, які можуть так думати, як пише „Русскій Голос" чи „Земля і Воля". І тому я старався бачити із самими „русскими" про наші справи. Якеж враження? — Найгірше. Ті люди справді так думають, як ті їх часописи пишуть, значить, присвоюють собі гадки зі своїх часописів і те все вам повторюють. І так під впливом великого корифея-славіста Вавріка мало що не кожний „русский", який не знає ніякої іншої мови крім польської, є таксамо знаменитим фільологом-славістом, який вам якслід докаже, що українська мова — це діялект російської. І то чим той „русский" дурніший, тим завзятіше це робить. Насамперед заки зачне дискусію про мову, то мусить вам висказати своє негодування з приводу нашої національної назви. Слово „український" доводить неодного господина або господжу до формальної фурії.

І „русскі господжі" люблять вас переконувати, що україні таки не мають рації. Кажуть, що то все одно, чи українець, чи русский, що вони переїхали увесь південь давньої Росії, а ніякої України там не бачили, що кінчили гімназію в Ростові і знають дуже добре русский язик, що наша мова — це діялект російської, що нема чого ділитися, що Росія така велика, сильна, багата, гарна, а ми такі маленькі, такі бідні, такі слабенькі, що ми самі собі не дамо ради з противниками, які нас навмисне ділять, щоб так нас скорше пожерти, що німці — це наші найгірші вороги, що славяни повинні триматися купи, що русска література перша у світі, що русский язик такий багатий і найкращий по італійськім, що русский народ дав світові таких геніїв, як Пушкин, Достоєвський, Ленін і т. д. Як врешті побачать, що ані русска сила, ані русскі багацтва, ані русска культура, ані всі русскі генії — включно з усіми тими Ленінами і Распутінами вам ані руш не імпонують, тоді стараються вас образити, кажучи, що в 1914 р. українці доносили на „русских" до австрійської жандармерії та висилали їх до Талергофів і на шибениці, що українців видумали німці до-купи з поляками... Кожна дискусія з правила кінчиться образою.

А раз один „русский" признався мені щиро, якто тяжко він тих українців ненавидить, що він скорше став би поляком, як українцем... Ну, кажу, вольному воля. На милування нема силування.

І з ким-же тут миритися? Що ті наші „русскі" представляють? Яка їх сила? Народні установи, в яких господарили, розгарбали і пропили... Що вони ще мають? Ставропигію, кільканадцять кооператив, які ледви клигають, „Ризницю" в Самборі і філію в Сяноці? — „Бескид" у Сяноці був би вже давно пішов у чужі руки, колиб його був не санував їх (перше риманівське, а тепер сяніцьке) Високопревосходительство...

Хто хоче знати, хто вони такі, ті наші „русскі", той нехай читає їх часописи, в яких вони люблять горлати на всі чотири сторони світа про свою льояльність: Ось глядіть на нас прихильно — мим були все льояльні, ми від колиски до гробу льояльні, ми ніколи з ніким не воювали, ми ніколи нікого не вбивали, наша молодь іще льояльніша, як її батьки, нас ніхто ніколи не пацифікував, ми нікуди ніяких петицій не висилали... Ми дуже, дуже льояльні, не так, як українці. Але на що ви впустили їх — тих наших ворогів і ваших — до Народнього Дому? То за нашу льояльність?

Але вже хіба доволі.

З тими кацапськими ніби-інтелігентами шкода — на мою думку — навіть говорити. Бо а ким ви до чогось договоритеся? З Ганасевичами, Вавриками чи Мікадами?

Зовсім інша справа із селянами, хоч т. зв. русских селян уже нині небагато. Хіба десь у забитих кутах та у нас на Лемківщині. Для них мусимо найти добре слово. Треба видавати відповідні публікації в цій справі та отвирати народові очі. З простим народом можна напевно скоріше дійти до ладу.

Бувший русский.

Недоля українських студентів політехніки.

(Зі студентських кол).

Умовини, в яких приходиться студіювати та добувати правильне знання нашим студентам-технікам такі, яких мабуть нема ніде інде у світі. Ніде політичні мотиви не є рішальним чинником у тому, як молода людина підготовляється до якогось звання. Але в нас так, на жаль, є. У міністерстві виготовляють спис студентів-техніків, передусім вищих років, яким не можна признати практики, бо вони — мовляв — ворожо наставлені до польської держави. Невідомо, на чому, на яких даних спирається міністерство, виготовляючи такі списки.

Відомо, що на деяких виділах політехніки, як ось механічний з підвідділами: електричним, нафтовим і машиновим, а далі хемічний та архітектурний, вимагають практики, що є головною умовою допущення до кінцевого іспиту. На інших виділах практика не обовязкова. На механічному та архітектурному виділі вимагають бодай 6-ти місячної, на хемічному бодай 6-ти тижневої практики. Тимчасом українців студентів львівської політехніки, що стараються дістати практику, скреслюють у деканатах, як це було в минулому році на машиновому виділі, або, як навіть деканати їх закваліфікують, скреслюють їх у міністерстві. Всякі відклики залишаються звичайно без відповіди. Цього року справа представляється ще гірше, а на механічному та хемічному виділі просто безнадійно.

Ствердивши, що деканати не закваліфікували їх на практики, українські студенти почали інтервеніювати у референта практик і потім у декана. Референт відсилав до декана, а

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 15.

ЖИГМОНТ ПРОЦИШИН.

Знайомство з правдивою леді.

Андре Мертенс був підхмелений. А коли чоловік на підпитку, тоді в його серці або крайня ненависть або крайня любов. Він настирливо пропонував мені скористати із щедрого нутра його папіросниці. Зайве було відмовлятися, що в мене боліло горло і що я не мав найменшої охоти курити. Жертвована цигара була символом його найблагороднішої любови ближнього; не приняти її булоб те саме, що дати доказ сумніву у щирість та правдивість цього почування. І коли я вже прийняв цигару, він покликав кельнера.

Кельнер зявився миттю при столику. Космополітичну публику славної „Каварні під банею" на Монтмартрі завжди миттю обслуговували. Вона була рухливіша, мінливіша і химерніша від публики по інших каварнях, але і залишала в кишені більше грошей. За хвилину наповнилися перед ними келихи оригінальним португальським портом.

— Чи слухаєш, мене, друже?

— Здається, що так!

— Добра моя цигара?

— Добра.

— Пєш моє вино?

— Пю.

— Отже послухай тепер мою останню історію!

Був це брехун, один із перших але він мав серце, що гріло та світило навіть крізь брехню. Зрештою здавалося мені, що по такому вступі він не буде видумувати.

— Кельнер! Подайте андрутів і заберіть ті шклянки з кави, вони псують настрій. Отже: Я гуляв з нею в „Блакитньому Павільоні"...

— Чекай! Я хочу звернути тобі увагу на те, що найбільш плодючою темою твоїх оповідань завжди була і є жінка. Чи не міг би ти хоч раз почати з іншої бочки?

— Не перешкоджай. Вона є автентичною англійською леді і зветься Маргарита Кеннеді. Я бачив її пашпорт. Її адреси не знаю, але ледви, чи вона виїхала вже з Парижа. Сині очі, ясне волосся та лице, що нагадує білу лілею на глибокому озері. Спершу я гуляв з нею і познайомився з нею щойно після цього. Ще раніше я танцював з немолодою вже голяндкою, що сиділа із крикливим та задимленим цигарами товариством. Одна з тих дам, що намагаються говорити про французьку літературу, але плутають Моріяка з Мору́а і Поль Кльоделя з Кльод Фарером. Потім вона розговорилася з такою поетичною силою чуття про весну (мотто: „Ах, ваш Париж у траві!"), що я мав чортівську охоту запитати її, чи наприклад славні голяндські корови є теж вражливі на чар весни. Я відвів її до її веселого товариства і не мав уже ніякої охоти рухатися від мого стола, пив воду з горілкою та обсервував людей. Не людей, а їхні очі. Одну, дві пари, десятки пар очей, що міряють і сверлять одні одних, наскакують і відстають мов сполохані, то без виразу, мов скляні галки, то граються в хованку, пестять і потапають в любовному цілунку. Ах, як страшенне я люблю очі!..

— Може бодай я нарешті почую, що з очима леді Кеннеді було трохи інакше?

— Так. Її обличчя та її постаті я не міг не бачити, бо аж надто добре читав у її очах. Я знав, за чим вона приїхала в Париж і чого вона шукає в „Блакитньому Павільоні". Справжня англьо-саксонка. Спокійна та зрівноважена зверху, але з притаєною душею неаполітанки. Те, що в полудневих жінок є стихійне, що бурлить і клекоче, в англійок стає приглушеним, майже тихим вогнем...

— Фройдівської лихоманки...

— Так. По Парижах, Брюселях і Монтекарлях вони нагадують долю вигнанців із Альбіону книжок Льоренса, дають себе читати. Ах, людина мусить мати завжди якусь фіртку і я переконаний, що у найбільш зрівноважених людей та фіртка отвирається завжди над проваллям.

Ми вийшли біля півночі. Вона взяла із собою червону троянду, що лежала на скатерті.

Ми проходили міським садом. Була субота і в темряві плила ще музика. При столиках ресторану і на стежках гомоніла ще юрба і на двісті лавках парку сиділо двісті пар закоханих. Повітря було легке та свіже, мов пелюстки цвіту. При виході з парку вона дала мені троянду і взяла мене попід руку. Я сказав їй:

— Я бачу, що ви вже зовсім освоїлися зі мною. Невже не боїтеся міледі, що я можу бути якимсь Синьобородим або другим париським Ляндрі?..

Вона всміхнулася і мовчала. Ніколи ще таємниця жіночої душі не промовляла так виразно до мене, як тоді. Вона може і потерпала на дні душі, що її пригода може покінчитися стереотипним варіянтом у багатій кримінальній хроніці париської преси, а проте в її кроці не було найменшого вагання.

Ми йшли мовчки. Мовчанка — добра, краща від розмов про Сфінкса та Синьобородого і в найкращій, бо мовчазній згоді з моєю леді та з трояндою, яку вона мені подарувала, я дійшов до мого дому.

В сусідній камяниці ямник сидів на вікні в партері і глядів на останки вуличного руху з таким самим тупим виразом очей, як і його власник, що сперся біля нього. Заскрипів ключ у дверях. Блимнуло світло і моє помешкання напевно видалося дуже скромним тій відважній леді, що приїхала до Парижа по пригоди. Я поміг їй зняти плащ, показав фотель, встромив троянду у шклянку з водою і поставив вино. Я майже не відзивався і кожний мій рух був такий самопевний, начеб ми були знайомі вже цілі роки. Ти знаєш мене, в день я завжди рухливий та гомінкий, як середміська вулиця, при якій я живу, а вночі такий самітний, — не смійся — драбуго!... як тихий, припорошений сном будинок, де крім мене мешкають самі поважні люди. Мовчанка двох істот, це неначе таємниця і чар із сплетеними долонями.

І треба було, щоб моя леді попсувала той чар і зворохобила мою химерну вдачу своїм нагло пробудженим даром мови. Чи від страху, що може нагло прокинувся в неї, чи з похмілля, вона говорила тепер про все — про Париж, „Блакитний Павільон" і про чоловіка, що вона

декан давав звичайно ухильчиву відповідь. Конкретну відповідь дістали українські студенти-техніки на механічному виділі, а саме, що деканат має з міністерства — невідомо котрого: освіти чи внутрішніх справ — спис студентів, приналежних до ОНР, ОУН та комуністів, яким не можна дати не тільки практики, але й ніякої грошевої допомоги. З розмови з деканаті хемічного виділу можна було вичути, що є розпорядок якогось міністерства, на підставі якого практику можна давати тільки римо-католикам.

Цікаве, що практики признано „дзялачам ОНР“, організаторам протижидівських ексцесів, яких є найбільше на обох згаданих виділах, та що більше, багато практик і то найкраще платних признано студентам-полякам I-го року, хоч вони не мали повних кваліфікацій.

Щоб не бути голословним подам кілька чисел зі шкільного року 1937/38. На механічному виділі подавалося на практику 22, дістало 9, на листі є 9, чотирьом з років II-го і III-го бракує кваліфікацій. На хемічному виділі: подавалося 14, дістало 3, інші мабуть на листі. На архитектурі: подавався 1, не дістав (усіх українців на усіх роках того виділу є 12). На інжинірії сухоп. і водній: подавалося 19, дістало 5.

Коли-ж якомусь студентові українцеві удається якимсь чином дістати якусь приктику, він стрічає інші перешкоди. Ось, нпр., на машиновому виділі двох студентів IV-го року закваліфікували до одної з більших українських фірм на 1-місячну практику за винагородою 75 зол. (нормальні платні практикантів вагаються там від 120 до 200 зол. залежно від року студій). Міністерство затвердило обох, але коли вони зголосилися в управі фірми, їм заявили, що вони практики не дістануть, бо у міжчасі контролю над фірмою перебрало військо, і в такій установі ніякий українець працювати не може з уваги на „добро паньства“. Або такий випадок: один студент інжинірії дістав затверджену міністерством практику на Поліссі. Поїхав туди, але коли при полагоджуванні формальностей вийшло, що він грекокатолик та українець, староста заявив, що це якась помилка, що він не може відбувати практики, бо він за одну годину знівечив би його 8-літню, тобто старости, працю.

У найтрагічнішому положенні находяться механіки та хеміки, бо у нас тих віток промислу нема, ми не всилі заложити своїх електрівень чи хемічних фабрик. Що мають зробити зі собою українці-студенти тих виділів. Правда, теперішній декан обіцяв, що ті, що є на листі, матимуть змогу робити дипльоми без практики, але що варт інжинір-теоретик, що не був ні одного дня на практиці, а по друге, чи ця заява буде обовязувати також чергового декана?

Таким чином українці студенти техніки, хоч платять високі оплати та студіюють, не можуть внаслідок таких обставин здобути фахового дипльому, щоб могти виконувати своє звання. Який вихід з цього? Його важко знайти. Але чи не прийшлиб нам у цьому з допомогою наші центральні економічні установи, що вимоглиб від своїх доставців бодай по одній практиці для тих, кого вони поручать?

Студент IV-го року техніки.

Залізничний звязок між Палестиною та Єгиптом перерваний.

Арабські саботажисти перервали у кількох місцях залізницю з Палестини до Єгипту, якою йдуть транспорти британійських військ до Палестини.

ПОЛІЦІЯ В АРАБСЬКОМУ ПОЛОНІ.

Великий загін арабських партизанів вдерся в неділю до Тулькарему та взяв у полон 7-ох арабських поліцаїв.

64 ОСОБИ ЗГИНУЛО В ПАЛЕСТИНІ В ОДНОМУ ТИЖНІ.

Як подають з Льондону, в минулому тижні згинуло в Палестині 52 арабів і 12 жидів, ранено 145 арабів і 20 жидів.

ТЕРОР ШАЛІЄ.

У неділю кинули на жидівський автобус у Палестині бомбу; 12 осіб ранено, в них 7 важко. У Гайфі застрілили одного жида та обкидали камінням жидівський автобус, ранячи 7 жидів. У Тиверіяді ранено 9 жидів. У трьох місцях араби заатакували англійців.

АРЕШТУВАННЯ.

У суботу замкнено в концентраційному таборі під Акре коло 100 нео-сіоністів. Крім того арештовано 400 арабських селян.

Японія взиває чужинців евакуувати Ганков та кілька інших китайських міст.

ЯПОНЦІ НЕ ВИЗНАЮТЬ „СМУГИ УТІКАЧІВ“ У ГАНКОВ“.

Японська влада у Шангаю звернулась до представників чужих держав з нотою, в якій домагається, щоб усі чужинці евакували міста, Ганков, Кіюкіян, Нанчан, Сініян (на залізниці Ганкав-Пекін) та Йочав, Чанча і Чушав (на залізниці Ганкав-Кантон). У тих містах зосереджуються китайські війська, тому японці будуть мусіти перевести проти них воєнні операції.

При кінці нота стверджує, що Японія вважає невтральною французьку концесію в Шангаю, але не визнає ніякої „смуги утікачів“, яку мабуть хоче зорганізувати консулярний корпус.

його лишила по тому боці Ля Маншу і якого вона навіть жалує, бо з розпуки за нею він напевно запропащує свої бізнеси на біржі. Потім вона впевняла мене, що вона вірить у мандрівку душ і переконана, що в неї всадився дух Клеопатри, бо таксамо, як Клеопатра, вона любить шкуру муринів і вона жалує, що я не мурин.

Чар моєї леді вянув від її потоку слів і перемінявся в невидні, холодні шкла на моїх очах. Моя химерна вдача поволі заволоділа мною і я наливав тільки раз-у-раз вина, що здавалося, підсилювало її балакливість. Вона пила широким жестом, виймала троянду із склянки, клала її туди назад і безліч разів поправляла зачіску, так, начеби її руки були перед хвилиною звязані і потребували свободи.

Вкінці вона замовкла, згасила недокурок і нетерпеливим рухом скинула із шиї тюлевий шаль.. може був це шовк, я мало розуміюся на таких речах...

Я мовчав. Моя папіроска ритмічно нахилялася над попельничкою і я вперто та цікаво глядів на мою гостю.

Моя мовчанка булаб може протягнулася в безконечність, колиб не срібна, метка Мікі. Вона покинула свою теплу подушку і нечутно прийшла витягнути свій гнучкий хребет на моїх колінах.

Тоді я почав із Мікі розмову, таку невинну розмову з котом, що мала привести до рівноваги мою гостю.

— Мікі, скажи леді Кеннеді, що моє скромне помешкання удостоїлося дуже великої почести, бо ще ніколи ніяка правдива леді не була в ньому. Скажи її теж, що мені дуже і дуже прикро, але в моїй душі є тепер зовсім інакші враження, а в моїй голові зовсім інакші думки, ніж перед годиною. Мікі, скажи тій пані, що коли має всі прикмети, щоб очарувати кожного незнайомого з париського дансінгу, але що таки вона повинна якнайскоріше вернутися до свого чоловіка по тому боці Ля Маншу і ратувати його бізнеси на біржі.

Я глянув на леді Кеннеді, щоб побачити вислів моєї розмови з котом. Він був неочікуваний: дуло малого дамського револьвера, звернене у холодні шкла на моїх очах. Була це справжня мистецька цяцька, гідна аристократичної долоні, яка її держала. Цього я не бачив в її торбинці.

Її очі гляділи на мене з тим самим, може більш блискучим, упертим бажанням пригоди, що там, у „Блакитньому Павільоні“.

Вона була рішуче пяна, ота леді, але на диво, її рука держала ніжну зброю з неменшою певністю себе, ніж рука найпритомнішої людини.

Тепер вона говорила до Мікі:

— Мікі, скажи твому панові, що його фільософія, повна непожиточної моралі, але вже спізнена.

Можливе, що вона мала слушність. Можливе, що моя поведінка була нельояльна і що навіть тоді, коли ми не можемо — повинні бути завсіди джентельменами.

— Міледі, успокійтеся. Це така сама примха, як і ваш револьвер.

— Я не буду стріляти, якщо ви зробите те, що я вам накажу. Ви мусите або зобовязатися тиждень ходити зі мною скрізь, як мій приятель або будете ласкаві негайно позичити мені 500 франків, які мені необхідні, щоб я заплатила собі заступника... Я числю до десяти.

І вона справді почала числити чистим, спокійним голосом із найбільше природним усміхом.

— Але ви даєте слово, що після цього не буде більше погроз?

— Ні... Ви тільки мусите мене ще відпровадити до авта.

Я витягнув портфель і передав їй 500 франків. Це було безпечніше. Я не боявся її вже, тільки вся історія видалася мені занадто глупою... а може я попросту не хотів бути більше знаряддям якихось її плянів.

Я поміг їй одягнути плащ і отворив перед нею двері з цілою пошаною, належною дамі, якій ми робимо прикрість. На площі Вандом, біля постою таксівок вона зупинилася і мовчки ждала, щоб я пішов геть. Я віддав її револьвер, який вона ласкаво звернула мені, хоч мав охоту сховати собі його на спомин і вклонившись перед камяною статуєю, в яку вона перемінилася, вернувся до хати.

Я отворив очі у фотелі, ранком. Крізь відчинене вікно заглядала блакить і віяв вітер. Суприна пестила мені чоло. Десь шуміли верби. У прозорій склянці на ясній політурі стола стреміла голова когута з зеленим клювом. Троянда відцвітала, її пелюстки нагадували настовбурчене піря птиці. На вулиці шумів уже рух. Було хмарно і падав дощ. Я стояв у вікні і тер чоло.

* * *

Мій приятель, найбільший брехун, якого я колинебудь знав, мабуть перший раз оповів мені правдиву історію. Я не потребував читати правди в його обличчі і в його очах, що гляділи тепер на мене з неспокійною цікавістю.

Я сміявся.

— Знаменита історія з тим револьвером леді Кеннеді. Якби ти був розумніший, то ти міг би відразу догадатися...

— Чого?

— Що в револьвері твоєї леді не було ні одної кулі. Таксамо добре вона моглаб була стероризувати тебе своєю пудерничкою!...

— Що ти плетеш?

Тоді я витягнув з кишені вечірню газету і показав йому першу сторінку, з якої він довідався про дальшу історію леді Кеннеді. Сьогодні на „файв-о'кльоку“ в Гранд Отелі вона змушувала до танцю якогось незнайомого, що сидів у товаристві жінки та свояків, тероризуючи його і ціле товариство револьвером і викликуючи паніку в льокалі. Покликана поліція відобрала їй зброю, що була без набоїв і як виказали ближчі оглядини, ніколи не мала в собі кулі.

Найкомічніше те, що леді була — божевільна. Вона втікла з одним джезбендовим мурином і від кількох тижнів за нею шукали по цілій Европі. Гроші, які вона діставала від усяких джентельменів по доброму і під загрозою своєї забавки, вона складала на фонд оборони муринів перед білою расою

Відгук краю на декларацію УНДО з 7.V. ц. р.

ПОВІТОВИЙ НАРОДНІЙ ЗІЗД УНДО В СЯНОЦІ.

Дня 16. червня ц. р. відбувся у Сяноці Повітовий Народній Зізд УНДО при участи 115 осіб з 22 місцевостей сяніцького та березівського повіту. Нарадами проводив голова Пов. Народнього Комітету адв. д-р Василь Блавацький, секретарював п. Петро Венґльовський.

Реферат про сучасне положення нашого народу та про діяльність УПР виголосив пос. д-р Степан Витвицький, відчитуючи при кінці своєї промови декларацію та резолюції Центрального Комітету УНДО з 7. травня ц. р.

Після дискусії перевибрано Повітовий Народній Комітет, залишаючи його майже в незміненому складі та ухвалено одноголосно резолюції, в яких запротестовано проти розвязання „Союзу Українок“ і Т-ва „Сила“ та проти вивласнення площі Сокола-Батька. Крім цього Зізд ухвалив вимогу територіяльної автономії для земель з українською більшістю та покищо ухвалив домагання привернення дійсної громадської самоуправи і скасування збірних громад. Врешті зажадав Зізд усунення лемківського букваря зі шкіл Лемківщини, навчання дітей з українських підручників та українським учительством і негайного зліквідування Апостольської Адміністрації.

Зібрання закінчилося відспіванням національного гимну.

ПОВІТОВА НАРАДА УНДО В БОЛЕХОВІ І ДОЛИНІ.

Дня 22. травня відбулася в Болехові політична нарада членів УНДО у приявві 190 учасників зі всіх громад Болехівщини. Нараду отворив о. крилошанин Володимир Сухий, проводив нею п. Тарас Сімків з Болехова як голова та п. Пристай Микола як секретар. По звідомленні посла Д. Великановича почалася дискусія, в якій забирали слово громадяни: Шиглюк з Тяпча, Бартків Онуфрій з Розтічок, Матіїв Михайло з Тяпча, Тарас Сімків з Болехова та інші, які жалувалися на тяжкий режім, заборону українських імпрез, непереводження регуляції рік і невідповідне трактування селян при комасації. По дискусії ухвалено резолюції, в яких зібрані піддержали ухвали Центрального Комітету УНДО з дня 7. травня ц. р. в справі територіяльної автономії і режіму, який панує на наших землях, а також ротест проти розвязання українських установ.

Дня 24. травня відбулася в Долині така сама нарада делеґатів долинського району при участи 110 делеґатів під головуванням о. Чорнеги. Реферував теж пос. Великанович. Дискутанти на нараді пп. Михайлишин з Надієва, Левко Володимир з Долини, дир. Майхрович, д-р Луців з Долини, о. Чорнеґа з Долини, Дудина з Мізуня, Грамак з Долини, Куціль з Яворова, Кардаш з Долини, Чуєвич з Мізуня й інші порушували тяжкий адміністраційний режім, який панує в Долинщині, зокрема підносили трудноші в набуванні ґрунтів у граничній смузі, трудноші в користуванні сервітутами у приватних і державних лісах, великі кошти за податкові упімнення, невиплачування відшкодування за школи, які робить дичина на господарських полях та використовування людей при закупні нафтових теренів. Підкреслювано теж справу наступу на нашу шляхту, яку ріжними способами перетягають на латинство і силують ставати поляками. По дискусії на внесок д-ра Луцєва ухвалено через аклямацію резолюції з підтримкою декларації Центрального Комітету УНДО в справі автономії всіх українських земель у Польщі і протестом проти розвязання українських установ як Союз Українок і робітниче т-во „Сила“ та проти задуманого вивласнення площі Сокола-Батька. Наради закінчив о. Чорнеґа зазивом до орґанізації.

Обі наради закінчено відспіванням національного гимну.

ПОВІТОВА НАРАДА УНДО В ГОРОДКУ.

Дня 23. VI. відбулася в Городку заходами Повітового Народнього Комітету УНДО повітова нарада. Приявних було поверх 100 членів і симпатиків УНДО. Нараду відкрив голова Повітового Народнього Комітету м-р Степан Андрущишин. Посол д-р Ст. Біляк змалював політичне положення українського народу. В дискусії забирали голос: о. Омелян Шараневич з Городка, п. Івасик зі Ставчан, о. Ступак з Тучап, п Михайло Янчура з Дроздович та інші. По дискусії м-р Андрущишин відчитав і пояснив декларацію Центрального Комітету УНДО з 7. V. ц. р., з якою всі присутні заявили свою повну солідарність та візвали Центральний Комітет, щоб повів акцію в напрямі консолідації всіх українських сил. У дальших резолюціях зібрані висловили обурення з приводу недавніх нападів у соймі на українське духовенство, зокрема на нашого Князя Церкви Митрополита Андрея і запротестували проти: а) вивласнення площі Сокола-Батька, б) припинення Т-ва „Союз Українок“, в) розвязання Т-ва „Сила“. Наради закінчено відспіванням національного гимну.

Заборони й заборони...

(Допис з Долинщини).

Вже від довгого часу долинське староство не дає майже зовсім дозволів на імпрези і то не лише на якісь поважніші песи, але навіть на комедії та на релігійні песи. І так в останньому часі дістали заборони на імпрези такі товариства: кружок Р. Ш. в Ціневі (Праведний Йов), читальня Перегінсько (Свято Матері), читальня Спас (Лицарі ночі), читальня у Струтині Нижнім (Батраки), кружок Р. Ш. у Брошневі (Лицарі ночі), читальня у Струтині Вижнім (Там, де воля), читальня Рівне (Гапка бущовничка), читальня Дуба (Клюб суфражисток), читальня у Свaричеві (концерт Шевченка). Багато читалень взагалі не вносять подань у справі імпрез знаючи завдалегідь, що дозволу не дістануть, бо — мовлять — не мають — як каже староство — відповідних піль оглядом публичної безпеки домівок.

Не дає також дозволів долинське староство на дитячі садки. І так минулого року на кільканадцять подань у справі садків староство не дало дозволу на відкриття ні одного садка. Цього року дістала вже заборону на садок читальня „Просвіти“ в Рожнітові.

Староство ставить також дуже великі перешкоди в улаштуванні ювилейних свят „Просвіти“ по селах. Не позволяє на походи, на участь у святі хорів зі сусідніх сіл, бо — мовляв — свято повинно бути улаждене виключно силами самої читальні без співучасти інших товариств даного села. Не вільно улаждувати свят під голим небом, лише в замкненім льокалі і т. п.

Osьтак всяка культурно-освітня праця по читальнях стає у нас неможлива тому, що деякі з читалень зражуються тими заборонами і перестають взагалі працювати. Крім того такі заборони підривають товариства матеріяльно і вони не лише не можуть виповнити своїх зобовязань супроти централі і філії, але навіть деякі з них не мають за що купити собі книжки або вислати передплату за часопис. Одначе тим товариства не повинні зражуватись і не переставати працювати; навпаки — вони повинні ще більше скріпити свою працю, звертаючи головно увагу на найважнішу частину освітньої роботи, а саме: на читання книжок і часописів, на відчити й реферати, на орґанізування курсів для неграмотних і самоосвітніх гуртків і т. д. А точним плаченням членських вкладок поможуть матеріяльно своїм товариствам продовжувати їхню корисну діяльність.

Громадянин.

Литовська торговельна делеґація у Варшаві.

У понеділок виїздить до Варшави литовська делеґація, зложена з представників міністерства закордонних справ і державного банку на торговельні переговори. Ті переговори — припускають у Ковні — протягнуться щонайменше до серпня.

Небавом почнуться морські переговори між Польщею та Литвою.

Закарпаття.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР.

Три роки тому повстало на Закарпатті товариство „Краєвий Карпаторуський Театр“, що поставило собі завдання: „працювати над піднесенням нашої театральної культури та вибудувати дім для краєвого театру в Ужгороді. До того товариства вступило багато українців в надії, що можна буде знайти у тій діяльности якийсь спосіб співпраці з москвофілами.

Але ті надії не сповнилися. Москвофіли зараз на перших загальних зборах намагалися змайоризувати українців і так поводилися, що українці мусіли демонстраційно покинути салю. На тих зборах вибрали до управи тільки двох українців, але з їх голосом ніхто не рахувався і театр замість народнім, на що москвофіли зпочатку годилися став чисто москвофільським.

Не маючи виглядів, щоб дійти з москвофілами до якогось порозуміння, о. дир. Августин Волошин уступив з управи „Краєвого Карпаторуського Театру“ і всі інші українці перестали бути членами того товариства. Вони на бажання українського громадянства і „Першої Центральної Руської (Української) Ради“ зреорганізували істнуюче вже „Дружество Руський Театр“, що почало свою працю під новою назвою: „Український Театр Нова Сцена“

Орґанізатори „Нової Сцени“ в окремій відозві до українського громадянства заявили:

„Останні загальні збори „Українського Театру Нова Сцена“, що відбулися 27-го червня ц. р. в Ужгороді, постановили, що репрезентантом театрального мистецтва українців на Підкарпатті є одиноко „Український Театр Нова Сцена“ і що „Карпаторуського театру“ або його української секції — яку аж тепер хочуть робити — рішуче не можна признати репрезентантом нашого театрального мистецтва. Збори домагалися та домагаються, щоб усі краєві і державні підмоги (субвенції) призначені для піднесення чи то для підтримки театрального мистецтва, давати в цілости тільки товариству „Український Театр Нова Сцена в Ужгороді“.

У цій відозві підписані закликають усіх українців у краєвому, окружних та сільських представництвах, щоб вони підмогами підтримували „Нову Сцену“. Крім цього підписані закликають українське громадянство, щоб воно підтримувало український театр, який розвинув дуже гарну діяльність, і в перших днях червня ц. р. своїми виступами у Празі здобув собі признання.

Відозву підписали: о. А. Волошин, д-р М. Бращайко, д-р Мик. Долинай, В. Гренджа-Донський, д-р В. Бирчак, В. Желтвай, Ірина Невицька, С. Шерегій.

Українські учителі на конгресі „Учительської Громади“, про який ми обширно писали, ухвалили окрему резолюцію, в якій заявляють, що „Нова Сцена“ є єдиним краєвим українським театром на Закарпатті, а „Карпаторуський Театр“ не може бути репрезентантом підкарпатського народу, бо він є театром тільки одного москвофільського напрямку. Конгрес визнає тільки театр „Нова Сцена“ і стоїть на становищі, що тільки той театр повинен дістати субвенції, призначені на театральний фонд.

„У ВИСТАВІ ВІДЗЕРКАЛЮВАЛАСЯ ДУША УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ“.

Етнографічна вистава в Мукачеві, про яку „Діло“ вже писало, зробила сильне враження. Ужгородський чеський часопис „Подкарпатске

Гляси", який рідко коли обективно ставиться до українців та до української справи, написав про ту виставу, що „у виставлених експонатах народньої творчости нема сумнівів чи вагань, нема „мовного питання"; в цілій виставі віддеркалювалася душа українського народу, а тому й залишила вона таке сильне враження тією едністю стилю, едністю ідеї, від великого килима почавши, кінчаючи дрібним орнаментом на деревляній мисці гуцула-різьбаря".

ГУБЕРНАТОР К. ГРАБАР У ПРЕМІЄРА ГОДЖІ І ПРЕЗИДЕНТА БЕНЕША.

Губернатор Константин Грабар виїхав до Праги і був 4-го липня на авдієнції у премієра Годжі з делеґацією, до якої належали. віцеґубернатор д-р Мезник, д-р Дрбал і члени краевого представництва: д-р Штефан, інспектор Гулянич і Яцина. Дня 8-го липня през. Бенеш приняв на авдієнції губернатора К. Грабара, який інформував президента про політичні відносини на Закарпатті. В розмові порушено також справу автономії.

ПРЕМІЄР ГОДЖА ЗАПРОСИВ ПОСЛА Ю. РЕВАЯ НА НАРАДУ.

Посол Ю. Ревай дістав від премієра Годжі запросини на наради у справі автономії для Закарпаття. Ця авдієнція мае відбутися цими днями.

ЧИ ВІЦЕҐУБЕРНАТОР Д-Р МЕЗНИК ВІДХОДИТЬ?

„Нова Свобода" довідується з достовірного джерела, що премієр д-р Годжа заявив делеґації аґрарної партії, що він погоджується, щоб віцеґубернатором Закарпаття на місце д-ра Мезника був закарпатський уроженець, тимбільше, що на Закарпатті є вже багато місцевих кваліфікованих урядовців.

ІСТОРІЯ ОДНОГО ПРАПОРУ.

В Невицькому відбулося ще 22-го серпня 1937. р. посвячення ювілейного жовто-блакитного прапору з нагоди 900-ліття проголошення Пречистої Діви Марії Царицею українського народу. Після того свята чеська влада робила слідство, арештувала та допитувала багато студентів, учителів та селян. Прокуратура усіх звільнила, але прапор забрали і щойно після довгих заходів невичанських громадян віддали його епископові Олександрові з дорученням змінити напис „З нагоди 900-літнього ювілею проголошення Пречистої Діви Марії Царицею українського народу" і нашили новий: „Прапор Товариства Живого Ружанця". На другому боці замість „Царице українського народу зеднай і визволи нас" нашили: „Пресвятая Богородице, спаси нас!"

Цей прапор 20-го червня ц. р. вдруге посвятили і по десятимісячній неволі передали невичанським вірним.

ВИЗНАЧНИЙ ГІСТЬ НА ЗАКАРПАТТІ.

Директор гесляндського радія Павло Спест відвідав у днях 28-го і 29-го червня ц. р. Ясіння, Берегово й Мукачево. Він мав нагоду пізнати наших гуцулів, їх одяг, хати та почути пісні. В Мукачеві дир. Спест оглянув етноґрафічну виставу та монастир ОО. Василіян. П. Спест є приятелем українського народу.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Четвер, 12. липня (30 червня) 1888.

ІНСТИТУТ ПІД ПОКРОВОМ СВ. О. НИКОЛАЯ.

Виділ „Руського Товариства Педагогічного у Львові" в окремій відозві повідомляє громадянство, що з початком шкільного року 1888/9 Т-во відкриває інститут для хлопців, що матимуть в ньому відповідну опіку під матеріяльним, моральним та науковим оглядом.

МАЛО ЛІКАРІВ.

По державній реорганізації лікарської служби в повітах виявилося, що число повітових лікарів недостаточне. На заходи намісництва міністерство вирішило побільшити число повітових лікарів на 10, і цього 5 посад мали відкрити в 1889-ому році, і 5 в 1890-ому. В 1889-ому мали дістати лікарів повіти: Хшанів, Мислениці, Домброва, Ропчиці і Рудки, в 1890-ому: Живець, Величка, Жидачів, Теребовля і Богородчани.

ПРОЄКТ ПАМЯТНИКА ВОЛОДИМИРОВІ БАРВІНСЬКОМУ.

Артист-різьбар Ст. Левандовський надіслав до Львова модель памятника Володимирові Барвінському. Проєкт такий: На скалі стоїть жінка з животворним огнем у правій руці, символ любови, просвіти і патріотизму. Біля її ніг присів хлопчина: у правій, випрямленій перед себе руці тримає лавровий вінок, у лівій — герб Руси. Лавровий вінок він тримає над погруддям В. Барвінського, викутім на скалі. На долині на скалі трираменний хрест і напис: Барвінський. Згідно з обрахунками мистця будова цього памятника мала коштувати 1500 зр.

РЕПЕРТУАР УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ.

„Русько-народній театр" мав у тому часі у свому репертуарі такі: пєси: „Запорожець за Дунаєм", „Циганський барон", „Наталка Полтавка", „Павло Полуботок", „Чорноморці" Лисенка з „Вечерницями" Ніщинського, „Дзвони з Корневілю", „Дай серцю волю, заведе в неволю" Кропивницького, „Ходачкова шляхта" Цеглинського.

НАЦІОНАЛЬНА БОРОТЬБА ЧЕХІВ З НІМЦЯМИ.

„Національна боротьба чехів з німцями перенеслася і до Відня та поширюється там щораз більше. У Відні є багато чехів, особливо чеських робітників на передмісті Фаворітен. Нині тиждень відбулося в німецькій церкві на цьому передмісті чеське богослуження і німці так цим переляналися й озлобилися, що громадська рада того передмістя постановила внести протест до президії віденської громадської ради. Громадська рада того передмістя подає в цьому протесті між іншим і той мотив, що боїться, щоб чеське богослуження другий раз не повторилося, бо через те набрало би те передмістя характеру двомовного і втратило би свій німецький характер."

Ще одна телеґрама...

ІНТЕРВЕНЦІЯ МИТРОП. ДІОНІЗІЯ У МІНІСТРА СПРАВЕДЛИВОСТИ. — ВІДКЛИКАНА ВІЗИТАЦІЯ. — НОВІ ВІСТКИ З ХОЛМЩИНИ.

Варшава, 10. липня 1938.

Православне „Слово" (ч. 28) приносить у сьогоднішньому числі таку телеґраму:

„Dzisiaj wysłałem do prokuratora w Zamościu następujący telegram: We wsi Szarowoli gmina Tarnawatka, powiat Tomaszów, nieznani osobnicy burzą cerkiew prawosławną. Ponieważ w cerkwi znajdują się poświęcone przedmioty, jakto komunikanty, antymins (relikwiarz) i t. p., przy rozbiórce dopuszczono się wyszydzenia i profanacji przedmiotów religijnych. Uprzejmie proszę o natychmiastowe wstrzymanie rozbiórki cerkwi i rozpoczęcie śledztwa, celem pociągnięcia winowajców do odpowiedzialności z art. 263 par. 1 i 4 oraz 173 K. K. Wobec dużego wzburzenia ludności prawosławnej proszę o traktowanie sprawy, jako pilnej i doniosłej z punktu widzenia interesów państwa. Dionizy, Metropolita Kościoła Prawosławnego w Polsce.

Wobec powyższego i wobec wielokrotności analogicznych wypadków w ostatnich dniach wierzę, że Pan Minister, jako Naczelny Prokurator Państwa, zechce spowodować energiczne wystąpienie organów prokuratury celem obrony autorytetu prawa. Dionizy, Metropolita Kościoła Prawosławnego w Polsce",

Цю телеґраму вислав 2. липня ц. р. православних митрополит до міністра справедливости Грабовського.

*

Ваш кореспондент довідується з добре поінформованих джерел, що проектований візитаційний виїзд арх. Олексія до прикордонної смуги на Кремянеччині — відкликаний.

„Слово" подає отсі нові вістки з Холмщини:

„На Грубешівщині арештували єромонаха Августина".

„4. липня поліція перевезла до монастиря в Яблочині о. ігумена Єфрема, пароха в. с. Королівка; о. Афанасія — пароха з Туркович та о. єромонаха Леоніда з Хижович (о. Леонід та о. Афанасій були ще 3. липня як делеґати на конференції у Варшаві). Поліція домагалася від ігумена монастиря посвідки про доставлення арештованих осіб".

Фа-ський.

Де поділася стипендійна фундація

О. МИХ. БІЛЕЦЬКОГО?

Пишуть нам з Городка Яг.:

В городецькій міській раді почалися тепер нові порядки. Нововибраний бурмистр п. Лебкіхлер старається довести до порядку надірвані маґістратські фінанси і при цьому виходять наверх старі довжники маґістрату. При цій нагоді хочемо пригадати також довг, що його мае городецький маґістрат за давньої управи та якого вірителем є греко-католицька студіююча молодь. Іде про стипендійний фонд о. Михайла Білецького, пароха Городка, який свою гарну реальність у ринку (одноповерховий дім з городом, будівн. парц. ч. к. 24) записав для міста Городка (правним власником його є донині маґістрат) з тим, що будуть щороку виплачувати дві стипендії для греко-католицьких учеників. Подаємо витяг з катастральних книг оригіналу судової ухвали:

Wpis: 1) Z ks. Dom. Gródek Tom. II. pag. 483 n. 7 on w L. 34. pr. 8 stycznia 1860. Na podstawie testamentu ks. Michała Bieleckiego z daty Gródek 4. kwietnia 1857 obowiązek wypłacania po wszystkie lata dwóch stypendjów po pięćdziesiąt złr. Mk na rzecz fundacji stypendyjnej ks. Michała Bieleckiego dla ubogich gródeckich gr.-kat. młodzieńców, w stanie biernym realności pod lk 24 m. w Gródku się prenotuje Justr. tom V, pag. 863 n. 842. 2) Z ks. Dom. Gródek tom II. pag. 483 n. 8 on L. 2650 pres. 25. sierpnia 1863. Wskutek uchwały c. k. sądu powiatowego w Gródku z dnia 2 listopada 1863 l. 2650 prenotację obowiązku do wypłacania po wszystkie lata dwóch stypendyów po pięćdziesiąt złr. Mk dla ubogich gr.-kat. młodzieńców uchwałą z dnia 6 maja 1869 l. 34 dozwoloną, a wedle Dom. II. pag. 483. m. 7 on. ustuteczniona na rzecz fundacyi stypendyjnej ks. Michała Bieleckiego w stanie biernym realności pod lk 24 m. w Gródku ex intabulacya się zamienia.

Це все можна знайти в книгах катастральних ч. виказу гіпотечного 1283, ч. катастральне 242.

Ця камениця стоїть досі і приносить гарний дохід з чиншів, але про обовязок виплачувати щорічно стипендії давня управа маґістрату чомусь забула, хоч іще в довоєнному часі ці стипендії виплачувано.

Ще тому кілька літ розписав був маґістрат конкурс на стипендію в квоті 100 зол. у гімназії, але тоді не було вже згадки про греко-католиків. Можливо, що відпис фундаційного акту десь загубився у фундаційнім департаменті Воєвідського Уряду, тому й не розписувано щорічно конкурсу. Думаємо, що нова управа міста направить занедбання своїх попередників та не схоче відмовляти слушних прав до стипендій нашій убогій студіюючій молоді.

Наші адвокати і священники в Городку повинні б цією справою зацікавитись дещо ближче.

По широкому світі.

Союз швайцарських журналістів рішив виступити з міжнародньої журналістичної федерації.

Еспанський червоний уряд дістав британський проект евакуації добровольців — розгляне його в найближчих днях.

Німецький провідник Бальдур фон Ширах виїздить до Італії, щоб з мін. Стараче перевести переговори у справі виміни молоді.

Альбанський король виїхав з королевою до Піцан.

Конґрес французьких державних і самоуправних урядовців зажадав підвишки платень, погрожуючи страйком.

—o—

СТРАЙК ВАЛІЙСЬКИХ ВУГЛЕКОПІВ

У південній Валії застрайкувало 10.000 вуглекопів на знак протесту проти необеднаних організацій.

НЕДУГА БРИТІЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

Король Великої Британії захорував. У його здоровлю помітна поправа, але він ще не встає з ліжка.

Сторінка без політики.

Велика лакоминка --- огірки.

Люди і ґазети ввійшли, ні, віхали повною парою в огірковий сезон. Звідки взялася ця назва „огірковий". Попросту від того, що з давніх-давен на наших землях приходив час, коли збирали огірки і ними годувалися. А що бідний селянський нарід не міг їсти суниць, по-луниць ні порічок, то огірки стали символом поживи для бідаків. Недурно салату з огірків назвали в Галичині „мізерією", а у Відні „швай-нерай". Але були часи, коли огірки мали славу екзотичної рослини, панського овочу. І тепер, коли журналіст у спеці, веде над каламарем песяче життя, мріє про те, що колись „огірковий сезон" мав таку саму привабу, як нині „винагродовий", „мореловий" або „помаранчевий".

ОГІРКИ У СТАРОВИНІ.

Першими аматорами огірків були греки та римляни. Вони годували огірки в оранжеріях і щоб надати їм ніжніший смак садили їх між рожами, виноградом і бресквами. Для цілої римської держави огірки були лакоминкою. До доброго тону між аристократами належало мати власні оранжерії для годівлі огірків. Туди водили гостей з гордістю і дістати в дарунку від господаря один огірок це була неабияка честь.

В арабів і персів огірки шанували як рідку страву і тільки багаті вибранці могли ними насолоджуватися. Коли у Смирні вродився перший огірок, ціле місто святкувало цю подію і коли огірок відрівали — з мурів міста дали святочні гарматні стріли.

МОНГОЛЬСЬКИЙ ВОЛОДАР.

Про страшного монгольського володаря Тімура Ленґа, що гнобив перський нарід 25 років, оповідають, що він нераз помилував засудженого, коли дістав у дарунку огірок. Коли він у 1405 р. нарешті вмер, нарід із радости положив йому у гріб кошик повний огірків, щоб він ними наївся до відброду і ніколи більше не прокинувся. Огірки були тоді такі дорогі, що кілька днів після похорону, ввесь кошик зник із гробу сатрапа. Коли Могамед II. здобув у 1453 році Константинополь і зробив з цього міста столицю держави, він приймав своїх придворних великим бенкетом. Як окрема страва стояли на срібній таці — приправлені огірки. Він сам дуже любив їх. На таці бракувало двох із числа виданого до кухні. Султан попав у лють і казав перешукати цілу палату. Злодія не знайшли. Тоді він казав припровадити перед себе всіх чур і почав шаблюкою розрізувати їм живіт. Коли вбив сімох — на салю ввійшов перший із запрошених гостей і так різня припинилася. Щойно коли за столом Могамед наївся огірків — його лють минула.

ПІД ШИБЕНИЦЕЮ.

У XVII. віці панував у Німеччині загальний звичай, що в день, коли тратили когось на шибениці, всі, що виконували присуд — судді, священики і кат діставали панську вечерю. Один злочинець покористувався правом, що може висловити свою останню волю, що хоче перед смертю зїсти і випити та замовив собі — порцію огірків, рідку лакоминку. Це значило, що його кат і його судді мусіли дістати теж те саме. Про таку вечерю мусів подбати сам кат і кошта за неї вставити пізніше в рахунок для суду. Але при найкращій волі він не міг ніде роздобути огірка. Засудженець обстоював при свому і судді мусіли відложити кару. Цілий тиждень шукали за ними, і мусіли їх привезти аж з України. Так огірки продовжили злочинцеві життя.

На просторах давньої російської імперії огірки були віддавна народньою стравою. Там нарід уперше придумав спосіб класти в оцет з ріжним корінням, себто „квасити" їх. Так там їдять їх і досі. Але їдять теж зовсім сирі, тільки із хлібом. Люди з вибагливим піднебінням прицмокують язиком на саму думку, як огірки смакують до сала та горілки.

За цілий день не стрінете воза з кіньми.

Хто з наших людей, що звик до нашої країни, мав би нагоду чи змогу помандрувати трохи по Франції, набравсяб дивних вражінь та стрінувсяб з неодною несподіванкою. Бо і краєвид і гостинці і навіть оселі, що їх стрічається по дорозі — все те дуже інше від наших.

Даремне хтось шукав би у Франції таких характеристичних для нашого краєвиду сіл з хатами, критими соломою. Тут села виглядають радше як частини містечок. Доми з цегли і каменя, дахи криті дахівкою. Вулиці вимощені, всюди ґазове або електричне освітлення. Мимоходом кажучи, у Парижі, наприклад, на деяких вулицях і досі не завели електричного світла з естетичних оглядів. Ґазові ліхтарні мають свій особливий чар, про що легко можна переконатися на незамешканому відтинку Елізейських піль. Зате французькі села мають зовсім новочасне освітлення. Вигляд містечок і сіл дуже естетичний. Всюди чистенько, багато чистіше, як у більших містах.

На дорогах і гостинницях впадає в очі просто знаменитий уклад орієнтаційних таблиць. Можна переїхати цілу Францію здовж і поперек не питаючись аніразу за дорогу, не питаючись навіть: „Що це за ріка? Що це за містечко? Що це за село?" Нема роздоріжжя, ані вїзду, ані навіть потічка, де орієнтаційна таблиця не подавала би необхідних інформацій. Але ще більше від тієї великої кількости інформаційних таблиць здивує нашого туриста... цілковитий брак возів і коней! Можна вибратися в дорогу в 8-ій рано і до години 10-ої вечором не стрінути на дорозі ані одного коня. Шляхи часами аж надто залюднені, особливо у святочні чи вільні від праці дні, але „натовп" тут тільки моторизований. На шосах стрінете приватні авта, таксівки, автобуси, автокари і вантажні вози всякого типу, але звичайних возів не найдете і на лік. В більших містечках, що їх стрічаєте по дорозі, реґулює рух міська поліція, на шосах, у небезпечних місцях, пильнує руху жандармерія.

Франція — це справжній рай для автомобілістів. Користають вони на французьких шляхах з великих удогіднень: досконалі наверхні, докладна дорогова сигналізація, брак звичайних возів і на кожному кроці... бензинова стація. Тому французи люблять їздити самоходами. Правда, тут ще далеко до того, щоб кожний робітник мав своє авто, як у Злучених Державах, але самохід перестав бути у Франції вибагом. Не бракує тут також фанатиків автомібілізму. Один торговець, якому трапився фатальний самоходовий випадок, стратив владу в обох ногах. Але як тільки вийшов з лічниці, то його перша орудка був ...новий сахомід. Один швець з Картіє Лятен працює цілий тиждень, дає золівки, направляє обцаси, але що неділі виїздить за місто власним автом. В Бульонському ліску в неділю чи свято видно малощо не тілько самоходів, кілько людей на траві.

Одна подробиця, прикметна майже всім французьким містечкам середньої величини, як Шартр, Бовé чи Понтуаз; постій самоходів на вулицях реґулюють згідно з раз на завжди устійненим порядком: по одному боці їздні в паристі дні, по другому в непаристі. Просте і нескомпліковане.

РЕКОРДИ.

У місті Зл. Держав Цедаргерет курка сиділа три тижні, заки знесла яйце і врешті побила рекорд, бо яйце мало 250 ґрамів ваги і виглядало як подвійна „жидівська" булочка.

Найбільший успіх популярної пісеньки, що пі..за у світ здобув еспанський тенор Міґуель Флета, який помер цього місяця в 41 р. життя. Його відкрили у віденській опері, звідки він перейшов до „Ля Скаля" уМіляно і звідти у світ. Флета співав прегарно народню еспанську пісеньку „Аяяй" і то так, що він продав із неї... 200.000 ґрамофонових плит!

За останній коліровий рисунок до фільма „Білосніжка" Уот Дісней дістане міліон 200.000 фунтів шт. Сам автор здивувався такій висоті гонорару і рішив усім своїм співробітникам-рисівникам підвищити їх плату, додаючи ще потрійну місячну пенсію. Один такий рисунок робить... 800 рисівників!

У Базелі перевели досвіди з новим кіновим апаратом, який зможе схопити навіть лет вистріленої кулі. Кажуть, що цей апарат може дати 80.000 знимок на секунду. (А може це таки помилка з тими цифрами?! Прим. складача.).

—o—

ПІШКИ ДОВКОЛА СВІТА

До Бріндізі прийшов пішки данський лікар д-р Карло Нордфорт із Копенгаґену, що вибирається до Токіо на Олімпійські змагання, які відбудуться у 1940 р. Він вийшов з дому 26. травня 1936 р. Д-р Нордфорт іде головними дорогами і пройшов уже Німеччину, Чехословаччину, Мадярщину, Балкани і дійшов до Італії. Звідти піде на Сицилію і переїде море до Африки. Перейшовши Туніс та Єгипет, хоче перейти в Палестину, Трансйорданію, Персію і з Індії піти до Японії. Він не вибирає найкоротшої дороги, тільки таку, щоб пізнати якнайбільше країв. У повороті з Японії він хоче обійти другу половину земної кулі з Америкою та Австралією. Така дорога забере йому багато літ і коли він не буде читати за той час ґазет то вернувшися до Европи, може застати її більше зміненою, ніж сам за той час змінився

—o—

НЕЛЮДЯНИЙ БАТЬКО.

Власник одної з нюйорських гостинниць Нельсон обезпечив життя свого 10-літнього сина на 900 долярів, а щоб дістати цю премію запропонував своїм двом служницям, щоб убили хлопчину, то він поділиться з ними премією. На домагання батька служниці тягнули жереб, котра з них має вбити його сина. Жереб упав на Верну Фовлер, яка ввечір пішла до спальні хлопчини і вбила його вистрілом у потилицю. Поліція не повірила зізнанням батька, будьтоби хлопчина сам застрілився припадково і тому допитала обі служниці, які в перехресному вогні допитів призналися до всього. Обі заявили, що власник гостинниці Нельсон хотів дістати 900 долярів премії і намовив їх до вбивства його сина за винагородою 300 долярів. Тому то за згодою батька тягнули жереб — хто з них має застрілити хлопчину. Нелюдяного батька жде кара смерти

—o—

ЗАБАВА ЗАДУРНО.

Париська поліція арештувала цими днями три австралійки, які хотіли оглянути місто і жити в ньому занадто дешево. Місяць тому вони зупинилися в одному париському готелі з ріжними пакунками, нанявши гарні кімнати. Найстарша оповідала всім на всі боки, що приїхала із Льондону з двома доньками Сильвією та Іреною. Назвала себе Вікляй. Сильвія мала бути драматичною артисткою. Тому, що були багаті, не квапилася платити готелевих рахунків. Але власник готелю вимовивши їм кімнати затримав їх багаж. Дами перенеслися до іншого готелю. Але там не помогли великопанські міни — готеляр домагався грошей згори. Вони оправдалися, що чекають на присилку грошей, але виявилося, що вони приїхали без сотика і хотіли прожити в Парижі дурничкою. Тепер сидять у вязниці і чекають, хто їх викупить.

—o—

Орґанізатор фільму.

До визначних париських артистів зголосився журналіст Жан-Кльод Армаль з доброю пропозицією. Представившись і показавши свою леґітимацію він заявив, що орґанізує фільму „Приватне життя льорда Байрона" і пропонує артистові в ній ролю. Згоду дали вже такі артисти як Ґаррі Бор і Пер Бляншар. Артисти радо згодилися. Журналіст мав уже готові друковані контракти і представляв тим, що годилися У Франції такий звичай, що кошти реєстрації і штемплів платить той, хто підписує умову. Кожний з артистів платив радо по 300 і 400 фр. з огляду на корисні умовини контракту. Коли Армаль зголосився до батька малолітньої артистки Ґабі Тріке, той почав з ним переговорювати, заки не зявилися повідомлені ним поліційні аґенти. Армаль був звичайним ошуканцем. У його кишенях знайшли ріжні готові контракти. Тепер він у вязниці подумає над новим сценарієм.

15.000 ФРАНКІВ ЗНАХІДНОГО ЗА САМОЦВІТ

Багата англійка леді Деллі зголосила комісареві поліції, що втратила самоцвіт вартости 250.000 франків. За знахідне обіцяла заплатити 15.000 франків. Поліція перешукала всю віллю, де мешкала багата англійка, кожну дірку на пляжі, вулицях і крамниці, але без ніякого успіху. Щойно послугачеві касіна Ліоне вдалося знайти самоцвіт під подушечкою крісла. Щасливий робітник поділився знахідним з трьома своїми товаришами, які чистили одночасно з ним ждальні.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Лекше верблюдові перелізти крізь вухо голки

НІЖ УКРАЇНСЬКОМУ КЛЮБОВІ ДО ВИЩОЇ КЛЯСИ.

Широкі кола українських спортовців та симпатиків спортового руху памятають ще мабуть зовсім добре знаменний виступ делегата львівських Чорних на загальних зборах ЛОЗПН, який був не лиш наскрізь політичним виступом у спорті, але і справжнім безглуздям, як це виявилося на продовженні згаданих зборів, коли то того „спортового“ діяча зовсім відсунули від впливів на округу. Та все таки його „політичні“ методи, внесені до спорту, не залишилися без наслідків і найдошкульніше відчувають їх саме українські спортові товариства.

Адже вишукування дір у плоті, щоб лиш не допустити **львівську Зорю** до Б-кляси, можна назвати хіба скандалом, тимбільше, що деякі провідні кола львівської округи мовчки, а те і явно, цьому скандалові потурають. Дружина наша здобула без найменших сумнівів мистецтво на зеленій мураві, не зважаючи на ріжні перешкоди. Проте тепер дехто вживає ріжних заходів, щоб відібрати українській дружині заслужений лавр перемоги. Пригадувати інші подібні випадки зовсім зайве, одначе не можемо перейти до денного порядку над іншою справою, що виринула саме тепер у дрогобицькій підокрузі, яка має вже свою сумну славу у звязку з минулорічними мистецтвами А-кляси **(справа Дністер—Бялі).**

Мистецтво групи згаданої підокруги здобула беззастережно у прегарному стилі **стрийська „Скала“** і здавалося, що ніщо не стримає нашої дружини від авансу до А-кляси, який тій дружині належиться з уваги на довголітню спортову традицію клюбу, але й тому, що це товаритство репрезентує справді вищий спортовий рівень у своїй підокрузі. Та коли прийшло до рішальних змагань, почали діяти інші чинники, які зі спортом не мають нічого спільного. Останній свій метч за мистецтво ґрупи виграла Скала у Бориславі зі „славними“ Бялими, не зважаючи на ріжні „тихі“ перешкоди 3:0. Коли ж на грищі не вдалося нашій дружині нічим пошкодити, суддя тих змагань п. Єндзьоровський викинув із грища без найменшої причини найкращого змагуна, стрільця і пробоєвика Скали Новака. Підокруга миттю поспішилася покарати його двомісячною дисквалiфiкацiєю. Одначе тому, що той змагун не був ще караний, припинили йому кару на 6 місяців. Та якеж було счудування і збентеження Скали, коли вже тиждень пізніше вона довідалася, що припинення тієї кари відкликали і Новакові не дозволили таким чином брати участи у півфінальних змаганнях за вхід до А-кляси з дрогобицьким ТУР-ом. Про це постарався секретар підокруги п. Ляхович, який є **одночасно головок ТУР-у,** доказуючи невідомо якими „доказами“, що Новак був уже караний. Заломана психічно дружина Скали програла метч із Туром, хоч була від нього кращою дружиною. Незалежно від цього провід української дружини поробив ріжні заходи, щоб доказати, що Новак не був ніде і ніколи караний.

Та вже мабуть вершком усього доброго був відплатний метч у Дрогобичі, що його українська дружина рішила виграти навіть без здискваліфікованого неправно свого найкращого змагуна. Одначе всі її зусилля розбивалися на новій несподіваній і непердбаченій перешкоді. А саме той метч суддював не один суддя, як наказують правильники футбольної гри, а... трьох! Один головний суддя (п. Борута) і двох бічних, виставлених Туром, і всі три судді свистали підчас метчу наперегони. Кожну **стовідсотково певну позицію Скали ліквідували бічні судді, відсвистуючи раз-у-раз якісь уроєні офсайди і розброї.** Куріоз, який мабуть не мав ще досі прецеденсу. Зовсім зрозуміле, що Скала і той метч мусіла програти, хоч вела 75 хв. 1:0!

Тепер українська дружина вживає зовсім оправданих заходів, щоб оба вирішні метчі уневажнити, а то і признати Скалі век-овер, з уваги на те, що в „унешкідливленні“ Скали брав явну участь голова ТУР-у п. Ляхович. Делегати нашої дружини виїхали безпосередньо, після тієї сумної афери до Станиславова, куди Скала перше належала та до Львова і дістала посвідки, в яких управи обох округ урядово ствердили, що покараний **грач Скали Новак не був від 1931 р.досі зовсім караний.** Одночасно провід стрийської дружини подав до відома відповідним спортовим чинникам ненотовану досі подію, що один метч суддювало аж трьох суддів зі свиставками одночасно.

Осьтакі містерії діються у ріжних містах, містерії, яких не можна інакше назвати, як лиш звичайним несмачним скандалом. Усе те бє по українських спортових товариствах, які виказують звичайно кращий спортовий та органiзацiйний рівень від деяких польських і через те стають засліпленим „льокальним“ патріотизмом та своєрідним шовінізмом „спортовим діячам“ сіллю в оці. Засоби, що їх останніми часами вживають деякі провідні польські спортові діячі на знищення українських спортових товариств, не мають нічого спільного ані зі спортовою етикою, ані взагалі з етикою чесної людини.

Та українські спортові товариства не дозволять себе безкарно кривдити і зуміють обстояти свої права. Від своїх слушних домагань не відступлять і боронитимуть їх на кожному кроці, так як цього вимагає добро українського спорту. А ріжні „діячі“ шовіністи повинні запамятати собі, що зброя, якою вони воюють, може найдошкульніше вдарити саме по них. Вони мусять памятати ще і про те, що за українськими спортовими товариствами стоять маси прихильників і симпатиків, які напевно не будуть приглядатися байдуже всім затіям, скермованим проти українських спортових товариств. Бойкот імпрез ріжних „махльойкарів“ буде доброю научкою для таких клюбів, що вживають нечесних засобів у боротьбі з українськими товариствами і для тих, що тому потурають.

Ждемо, що львівська спортова маґістратура поклала вкінці край ріжного роду „махльойкам“ і дала справедливим рішенням сатисфакцію українським спортовим товариствам.

P. C.

МИСТЕЦТВО А-КЛЯСИ.

СТАНИСЛАВІВ. **ПРОЛОМ — БИСТШИЦА 1:1 (1:0).** Відбуті в неділю 10. ц. м. рішальні змагання за вдержання в А-клясі чи пак упадок до Б-кляси між Проломом і надвірнянською Бистшицою закінчилися нерішеною 1:1 і замість вияснити справу вдержання чи упадку ще більше її замотали. Ситуація Пролому стала дуже невдна, бо на вирішення чекають дві справи, в яких Пролом зацікавлений, а саме: невідомо яке рішення прийме станиславівська округа 1) в справі зворот коломийському Покуттю 2 пунктів, утрачених у користь Пролому воковером і 2) як полагодить округа домагання Пролому в справі признання йому воковеру за непри[illegible] метч з Проломом у первісно визначеному речинці.

Змагання Пролом—Бистшица відбулися серед фатальних теренових умовин, в яких про нормальну гру не могло бути мови. Ворота для Пролому добув Урсаций у 43. хв. Бистшица вирівняла у 48. хв. Суддя п. Кеццінський задовільний.

ЛЬВІВ. **ТШЛ — ЄГУДА 3:1 (2:1).**

Треті рішальні змагання між львівським ТШЛ і тернопільською Єгудою за вхід до вищої кл., що мав рішити про аванс до Окружної Ліги, відбулися в мин. неділю у Львові на грищі Цитаделі, яке обидві дружини згодилися вважати невтральним. Змагання скінчилися перемогою ТШЛ у відношенні 3:1. Загальне відношення воріт трьох стріч ТШЛ — Єгуда 6:4 для ТШЛ. Про рівень гри не приходиться говорити. Він був фатальний, але так виглядають звичайно рішальні метчі за вхід до вищої і упадок до нижчої кляси. Ворота для ТШЛ добули: Бас II., Браденський і Бас I. по одному. Для Єгуди Кац. Суддював п. Бжуховський.

МИСТЕЦТВА ЮНІОРІВ.

Тернопіль. ПОДІЛЛЯ — КРЕСИ 2:1 (1:1). Рішальні змагання за першенство юніорів тернопільської округи поміж Поділлям і Кресами відбулися в середу 6. липня ц. р. Свою заслужену перемогу здобуло Поділля мистецтво підокруги, яке управнює до участи в таборі юніорів у Східниці. В цьому таборі, окрім Поділля, возьмуть участь Погонь, ЗЗК і Лехія (Львів), Польонія (Перемишль), Гурка (Станиславів), Юнак (Дрогобич) і мистці округ Волині, Полісся та Люблина. Провідником табору, що його організує львівська округа, є п. В. Кухар. Табор триватиме 10 або 15 днів, відкриття його відбудеться 11. липня ц. р.

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

ВАРШАВА. **ПОЛЬОНІЯ — АКС 4:2 (1:0).** Єдиний метч за мистецтво Державної Ліги в неділю 10. ц. м. був одною з найбільших несподіванок весняної рунди Держ. Ліги. Ворота для Польонії стріляли Наврот (2), Пазурек і Куля, для АКС Пітель і Сікора.

У весняній рунді Державної Ліги залишився до розіграння ще один метч, а саме Польонія—Краковія у Варшаві, але він не матиме впливу на чоло табелі, де першуном є Рух, на другому місці Варшавянка, на третьому АКС. Замикає табелю Польонія

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ

ЛЬВІВ. **ЧОРНІ — ДОМБ 2:1 (1:0).** Гра цікава, з безліччю ідеальних підворітних ситуацій, одними і другими невикористаних. Ворота для Чорних здобув Жур[illegible] (з вільного) і молодий змагун Терес. Єдині ворота стріляв Домб на 5 хв. перед кінцем гри. Глядачів к. 2.000. Суддя п. Брох зі Станиславова.

КРАКІВ. **ГАРБАРНЯ — РЕВЕРА 7:1 (2:1).** В I. половині була Ревера рівнорядним противником. У II-ій не видержала темпа. Ворота для Гарбарні здобули: Пелюс, Кржемень по 2, Скура, Пазурек і Станкуш. Для Ревери Новак.

СВЄНТОХЛЯБІЦЕ. **ЛЕҐІЯ (Познань) — ШЛЕСЬК 2:1 (0:0).** Леґія виграла змагання завдяки кращій кондиції.

ДОМБРОВА. **РКС-ЗАГЛЕМБЄ — ЛЕҐІЯ (Варшава) 5:0 (3:0).**

ЛОДЗЬ. **ТУРИСТИ — УНІЯ (Люблин) 3:1 (2:0).**

БЕРЕСТЯ. **ПОҐОНЬ — ВКС (Ґродно) 6:5.**

ЛУЦЬК. **ПКС — МАККАБІ (Вильно) 5:1 (3:0).**

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ

ТЕРНОПІЛЬ. **КРЕСИ — ПОДІЛЛЯ 3:0 (2:0).** Серед дощу відбулися товариські змагання двох давніх суперників, що виступили у резервовому складі. Креси виграли заслужено

ЗОЛОЧІВ. **РУСАЛКА — ЯНІНА 5:2 (4:1).** Наша молода дружина здобула неабиякий успіх, перемагаючи високо й заслужено А-клясову Янiну. Змагання ці відбулись у рямцях турніру за чашу ОРБ-у. Ворота для нашої дружини здобули: Строчак (2), Бохонюк, Руд[illegible] і Климсенко. Суддював п. Рудзикевич з Тернополя.

ПЕРЕМИШЛЬ. **ПОЛЬОНІЯ — ТАРНОВІЯ 3:3 (0:[illegible])** Польонія була безумовно дружиною кращою і мала значну перевагу. Нерішений вислід завдячує Тарновія щастю. Суддя проф. Ромашець.

ПЕРЕМИШЛЬ. **ПОЛЬНА — ЧУВАЙ 3:1 (2:1).** Несподівана, але заслужена перемога Б-клясової Польни над лiговим Чуваєм.

ЛЬВІВ. **ГУТНІЧАНКА — ЛУГ 3:2 (2:2).** Товариські змагання.

ЛЕГКОАТЛЕТИКА
НІМЕЧЧИНА — ПОЛЬЩА 105:73.

Міждержавний легкоатлетичний метч Німеччина—Польща у Кенігсбергу закінчився переконливою перемогою Німеччини.

БОКС.
УКРАЇНА — СВІТЕЗЬ.

Перший товариський боксерський метч у новім сезоні 1938/39, визначений на 10. ц. м., не міг відбутися через дощ. Метч переложено на неділю 17. липня б. р., при чому місцем стрічі буде площа Сокола-Батька. Україна виступить у найкращому складі з Коцаком, Т[illegible]зьом, Котом, Рудницьким, Куликом, Ощудляком, [illegible]ковичом, Білим і Помірком

Спортові новинки.

Бочкай звернувся до С. Т. Україна, пропонуючи два метчі у Львові. Чи С. Т. Україна прийме цю пропозицію, покищо невідомо.

Корона виграла відилик. В суботу вечором управа львівської округи дістала письмо з Варшави з повідомленням, що ПЗПН рішив зверифікувати змагання Україна—Корона і Погонь І. Б.—Корона згідно з їх слідом на грищі. Своє рішення мотивує ПЗПН браком вини Корони, що вставила карпатійського змагуна [illegible] Мирослава до мистецьких гэр, бо це сталося з дозволом голови управи львівської округи. Таким чином Корона дістала 3 пункти і віддалюється від Чувая рiжницею 4 пунктів у табелі. Отже в Окр. Лізі [illegible]диться таки Корона.

Після похорону ґен. Тарнавського.

ДАЛЬШІ КОНДОЛЕНЦІЙНІ ПИСЬМА

У звязку зі смертю ґен. Тарнавського крім поданих вже досі, надіслали кондоленційні письма: б. урядовець УГА Маріян Д. Термир з Білгороду (на руки Редакції „Діла“), Союз Українок Емігранток у Польщі, Я. Макогін з Аляссіо (Італія), б. сотник Юрій Кононів з Долини, філія „Просвіти“ ім. М. Шашкевича у Підкамені к. Бродів, б. хорунжий УГА Лев Федорович з Ракова, ґен. Всеволод Петрів з Праги, українські установи і громадянство Більча Золотого, пов. Борщів, б. четар УГА д-р Микола Янів з Маленовиць, б. державний секретар ЗУНР д-р Роман Перфецький з Долини.

ЖАЛОБА ПО НАЧАЛЬНОМУ ВОЖДОВІ.

Богородчанщина.

На сумну вістку про смерть Ґенерала Мирона Тарнавського вивішено на „Народньому Домі“ жалібні прапори. В суботу, 2-го липня зібралися представники усіх українських установ Богородчанщини (крім кооп. „Селянська Спілка та Сокола) на жалібне засідання, на якому голова філії „Просвіти“ розказав зібраним про світлу постать бл. п. Начального Вожда. — В неділю, 3-го липня, в год. 5-ій попол. відправлено заупокійну панахиду коло жалібно прибраного, з портрєтом небіжчика тетраподу. До панахиди стануло пятьох священиків під проводом Вс. о. пароха З. Кисілевського. Місцеве міщанство, багато селян з дооколичних сіл та представники усіх читалень взяли масову участь у тому жалібному богослуженні. Замісць вінка на могилу Вожда вислано жертву на українських інвалідів.

Любінь Великий.

На вістку про смерть бл. п. ґенерала Тарнавського зібралися на нараду представники громадянства і установ Любіня Великого під проводом о. д-ра Ігнатія Цегельського на жалібне засідання. Ухвалено вивісити жалібний прапор на Народньому Домі, вислати делеґацію з вінком на похорони та уладити панахиду і жалібні сходини. Панахиду відправив в неділю 3-го липня ц. р. в год. 20. вечором при гарній стрілецькій могилі з портретом бл п. Ґенерала — місцевий душпастир о. д-р Ігнатій Цегельський та виголосив відповідну проповідь. Старшини підстаршини та стрільці УГА тримали свічки у двох рядах. Співав хор молоді під орудою студ. богосл. Ар. Цегельського. Опісля відбулися жалібні сходини в Народному Домі. Відкрив їх голова читальні „Просвіти“ п. Лига. Реферат про життя і діяльність Покійного Ґенерала виголосив лікар д-р Чвартацький, репортаж з похорону студ. Соловій. Сумні стрілецькі пісні та національний гимн закінчили сходини. Могилу уладили та зробили вінки члени Орлів під роводом голови п. Богоноса.

Яблонів.

В Яблонові к. Коломиї в неділю 3. ц. м. в год. 4-ій попол. відправлено урочисту панахиду, а в понеділок в год. 6. рано відправлено заупокійну Службу Божу, підчас якої о. Бахталовський виголосив релігійно-патріотичну проповідь. В середу 6. ц. м. відбулись в Яблонові жалібні сходини членів всіх місцевих установ, де промовляли: о. Бахталовський, П. Чукур, Р. Антонович і Т. Руденський.

Як пропадають твори мистецтва.

У звязку з відомою акцією „ревіндикації“ на Холмщині, Підляшші й Волині якось досі ще ніхто не звернув уваги на те, яка велика скількість творів мистецтва гине підчас бурення церков. Очевидно, коли „горять ліси, не час ратувати рожі“, але не можна теж рівнодушно дивитись на загин нераз багатовікових мистецьких скарбів, творів українського духа та культури.

З наочних реляцій свідків, осіб, що на місці особисто перевірили справу і на місці власними очима все бачили, можнаб скласти справді жахливий образ нищення культурних памяток. В одному томашівському повіті, отже в промірі 75—100 км. від Львова, начисляють розібраних церков до трицяти, а про те, як церкви розбирано, моглоб послужити доказом хоч би село **Ріплин**, де 4. липня ц. р. збурено церкву, просто перекинувши її; під голим небом, на ласці дощу та сонця, лишилися старі ікони, церковні хоругви, книги й інше церковне добро! І так скрізь. Де тоді були консерваторські комісії, яких обовязком є охорона творів мистецтва, невідомо.

Тому, що до тих, які „розбирали“ церкви, слишньо мати будьякі культурні претенсії, і, зважувши, що вже запізно розпачати над докованими фактами, лишається перед українською громадськістю одно негайне завдання: не дати пропасти тим мистецьким творам, що ще залишилися незнищені під румовищами поваленних церков.

Вони повинні або бути збережені на місці, або, що цінніші, передані нашим музеям. Щодо цього останнього маємо запевнення, що церковні комітети дуже радо на це згодяться. Треба лиш, щоб хтось якнайскорше виїхав у терен, зробив перегляд зацілілого майна та евентуально перебрав мистецькі твори для музеїв. Колиб роблено в цьому напрямку які перешкоди, зібрати конкретні факти і подати їх до відома преси й авторитетним мистецьким орґанізаціям які негайно використають їх на свому терені, маючи там численні звязки.

Справа — спішна, тим більше, що від теперішньої православної духовної влади, годі сподіватися будь-якої конкретної помочі, крім петицій та заломлювання рук, що мистецьких творів не врятує

С. Гординський.

В кожному селі, в кожній місцевині ювилейне свято „Просвіти“!

Комінтерн розвязав комуністичну партію Польщі?

Як подає польська преса, у „Червонім Штандарі“, нелеґальнім органі польських комуністів, появився **розпорядок комінтерну про розвязання центрального виконавчого комітету та всіх окружних і місцевих груп КПП. Комінтерн орґанізує нову польську комуністичну партію та заіменує для неї виконавчий комітет.** Всі партійні леґітимації КПП уневажнено, хто ними послуговувався би, того будуть уважати провокатором.

Усіх 12-ох членів центр. комітету КПП розстріляно або заслано; коло 300 визначних польських комуністів увязнено.

—o—

О. ГЛІНКА ВАЖКО ХОРИЙ.

Провідник словацьких автономістів, о. Глінка, важко захорував

—o—

НОВИНКИ.

— **Тому, що у вівторок 12. ц. м. припадає наше свято св. Петра і Павла — найближче число „Діла“ вийде щойно в середу 13. ц. м. а нинішне число „Діла“ з датою 12. ц. м. виходить у збільшеному обємі 12 сторінок.**

— **З якнайкращих** шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік основ. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 1430, 47—?

— Маґазин постелі Р. Джала — Львів Хорущини 5., поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1186 —100

— **Камінь Довбуша** — над Прутом, вілля „Зелена Палатка“ поручає соняшні кімнати з добірним харчем. Власний ліс, парк і пляжа. Тенісовий корт і ґаражі в місці. Інформації дає: **п. С. Олесницька,** Камінь Довбуша. п. Ямне. 1501, 1—2

— **Рентґенольоґ** Народної Лічниці **Д-р Ярослава Рудницька-Криштальська** виїхала.

— **Зелярська кооператива „Рута“, Львів,** Скарбківська 35, тел. 218-68, улаштовує орґанізаційно-інструкторський курс плекання, збирання і сушення ліково-промислових рослин від 25. липня до 5. серпня ц. р. в годинах вечірніх. Вишколені інструктори знайдуть негайно працю в терені. На курс можуть записатися всі, що цікавляться цією ділянкою та хочуть збирати і плекати зілля. Оплата за курс мінімальна. На бажання учасників з провінції управа курсу подбає про дешеві нічліги. Зголошуватись до 20. ц. м. на адресу кооперативи.

— **„Розюшони тлум“ і геройська оборона Когута в очах дописувача „ІКЦ“.** Краківський „ІКЦ“ з 11-го ц. м. написав про „небувалий“ випадок, що трапився в Комарні підчас метчу між українською дружиною „Сокіл“ і польською „Стшелец“ з Рудок. Підчас метчу зударилися поляк Когут з українцем Косом. Тоді — пише „ІКЦ“ — на Когута кинулося 600 людей з криком: „Бий! Забий!“ Когут утік і сховався до якоїсь хати. Почалася облога, „геройська“ будова барикад Аж приїхала на роверах поліція і розігнала „розюшони тлум“ та визволила геройського Когута. Але мабуть, не було воно так з одного боку страшно, а з другого „геройсько“.

Заборона у справі прапору філії „Просвіти“. Воєвідський уряд у Тернополі заборонив філії „Просвіти“ в Золочеві зладити й уживати прапор на основі проекту мистця Ю. Бущманюка з Жовкви — не подаючи ніяких причин. Слід згадати, що той самий воєвідський уряд дозволив минулого року філії „Просвіти“ в Камінці Струмиловій зладити та вживати прапор на основі роекту Ю. Бущманюка.

— **З прикордонної смуги** виселила влада інж. Е. Архипенка, б. міністра УНР, який був управителем маєтку самоурядування у Здолбунівщині на Волині. Польська преса запевняє, що Архипенко був завзятим ворогом поляків, не приймав до праці польських робітників і т. д. Тимчасом Архипенко був членом ВУО, себто відомої ґрупи П. Певного, — але це вже нині не помагає по приході на Волинь воєводи Гавке-Новака та в часі відомої ревіндикаційної акції.

— **Помер польський фільмовий режисер Ришард Біске.** Він вирежисерував чимало фільмів, здебільша короткометражових та оснував фільмовий архів.

— **Продала дитину.** Марія Ґавронська з Ґромніка п. Тарнів продала свою нешлюбну донечку циганам за... одного золотого і курку. Її арештували, дитину дали до приюту.

— **Львівська хроніка.** Минулого понеділка передполуднем повісився 42-літній К. Струшкевич підчас неприсутности домашних. — З помешкання Зібценерової (Ринок ч. 17) злодії вкрали минулої неділі дві валізи з гардеробою

на шкоду проф. Й. Поляка зі Сянока кілька годин по його приїзді до Львова. Шкода сягає 800 зол.

— **Краєва хроніка.** Саля Штайнер, жінка коломийського купця, втопилась у млинівці. — У Ганівцях п. Рогатин виловили з Дністра тіло 13-літнього Івана Целемея з Острова п. Станиславів; поліція підозріває, що його хтось убив. — Льокомотива, що їхала зі Львова до Стрия, переїхала недалеко мосту на Дністрі 3-літню дитину. — У Фельштині п. Самбір Бронислав Демняк у нервовому розстрою убив свою жінку та відібрав собі життя. — 41-літній Михайло Гетнарович з Білого Ліса намагався знасилувати в лісі одну дівчину, колиж вона наробила крику, він кинувся втікати. По дорозі він стрінув ріку і скочив до неї, а що не вмів плавати, утонув. Його тіло виловили коло Мостів. Великих. — У Дністрі втонула підчас купелі 15-літня Софія Гагалюк зі Заліщик, яка пішла купатися під міст, де заборонена купіль. — Чергового дня потонув 18-літній Ян Гводзь з Катовиць, який їхав кайком по Дністрі, перевернувся і втонув. — У кузні Сюрмака в Лучці пов. Тернопіль вибух запальник від гранати, що його найшов 12-літній Ст. Заричанський і кинув до вогню. Відломки запальника вибили хлопчині праве око. Заричанського відвезли до шпиталю у Львові.

— **Як у нас підтримують своїх.** Пишуть нам: О. Олекса Гукевич, греко-кат. парох у Квасиничі, повіт Добромиль, вніс позов проти Васька Кравця, господаря в Ардамові (свого парох'янина) за заплату чиншу-аренди за вживання ерекціонального ґрунту до гор. суду в Добромилі до ч. II. С. 91/38 через канцелярію адв. Антона Янковського (поляка), хоч у Добромилі є аж двох українських адвокатів. Запізваний селянин Васько Кравець у цьому спорі прибрав собі оборонця українця.

— **Вбивство і самогубство зі заздрости.** У Фельштині пов. Самбір від 3. ц. м. перебував на відпустці у своїх тестів учитель Й. Деминяк з Вижниці-Виженки пов. Янів Люблинський, зі своєю жінкою Леонтиною і двома дітьми. Минулої неділі Деминяк застрілив свою жінку і сам скінчив самогубством. Кружляють поголоски, що причиною страшного злочину була заздрість і нервовий розстрій. Сусіди радили навіть учителеві Деминякові поїхати до лікаря до Львова і він теж вибирався вчора з жінкою до Львова. Одначе в останній хвилині ввійшов до кімнати своєї жінки, яка вбиралася, і вбив її.

— **Сипляться масові карні накази.** Повітове староство в Городку покарало гривною по 10 зол. понад 20 свідомих українських хлопців з Мшани пов. Городок за проступок зі ст. 18. закону про проступки з 1932 р. (нехіть супроти польської держави). Покарані допустилися цього проступку — мовляв — тим, що на другий день Зелених Свят носили жалібну відзнаку... по вбитім полк. Коновальцеві.

— **Може селяни і власники домів відітхнуть дещо з полекшою.** Міністр внутрішніх справ змінив свій розпорядок з 16. березня ц. р. у справі відгородження посілостей і наділів. На основі зміненого розпорядку компетентна влада повинна взяти під увагу стан огорожі і маєткову спроможність зобовязаних до віднови огорожі і домів при устійненні речинців віднови огорожі та домів. Як відомо, згаданий розпорядок з 16. березня ц. р. передбачує дволітні речинці для віднови будинків у містах, трилітні по селах і 5-літні для огорож, збудованих по 1. січні 1935.

— **Сензаційна афера в Татарові.** Централя польської кооперативи „Лесьнік" у Львові, що приміщується в дирекції державних лісів, відкрила кілька своїх філій у долині Прута від Надвірної по Ворохту. В короткому часі звільнено під закидом більших зловживань, кількох управителів філії цієї коопп. „Лесьнік" у Татарові разом зі службовиками. Вистане згадати, що від січня до травня ц. р. у згаданій філії стверджено зловживань на 8.400 зол. Тому справою цих зловживань занялася основніше поліція з Надвірної та арештувала 5-ох злодіїв і 7-ох купців з Татарова під закидом, що злодії постійно обкрадали згадану філію й опісля відпродували товари по низькій ціні арештованим купцям. „Век Нови" з 12. ц. м. запевняє, що саме систематична крадіж товарів була причиною постійних недоборів філії коопп. „Лесьнік" у Татарові. Тому то — читаємо далі — польська опінія в Татарові страшенно обурена тим фактом і жде на дуже строгі кари, не менше на реґабілітацію чесних управителів, які відійшли — завдяки ватазі — з пятном дефравдантів і втратили прожиток. Що було причиною великих зловживань польської коопп. „Лесьнік" у Татарові виявить судова розправа. Слід лише побажати, щоб поліція з такою самою енерґією, що її проявила у згаданій справі, поборювала язву вломників, що доконують вломів до українських кооператив, забирають товари і готівку і на жаль — у великій більшости випадків — залишаються невловними. Тоді напевно і польські кооперативи працювалиб спокійніше.

— **Малий прикордонний рух між Польщею і ЧСР.** Воєвідський уряд у Станиславові скасував розпорядок про замкнення особового руху на польсько-чехословацькому кордоні. Від 1. ц. м. відбувається туристичний рух на основі польсько-чехословацької туристичної конвенції. Польсько-чехословацький кордон мають право переходити особи, які мають членські виказки ПТТ, або ПЗН під умовиною, що по 1. липні ц. р. вони дістануть потвердження дотичної повітової влади загальної адміністрації.

— **Залізничо-автобусові білети.** Міністерство комунікації у Варшаві ввело для вигоди туристів та подорожних до живців новий тип мішаних залізничо-автобусових білетів. Ці білети будуть видавати всі залізничі каси до таких живців: — Чорштин, Коростенко, Щавниця, Буськ і Солець.

— **Стягнула окуп по 5 зол.** З прогулькою варшавських туристів до Карпат вибрався д-р М. Добія радник ґенеральної прокураторії. Підчас відпочинку туристів у колибі д-р Добія вийшов оглянути околицю і заблукався на румунський бік. Там почав стріляти до нього румун з прикордонної сторожі. На відгомін стрілів надбіг ще капраль румунської сторожі й оба зажадали від д-ра Добії по 5 зол. окупу для кожного з них. Заблуканому туристові не залишилося нічого іншого, лише заплатити по 5 зол. окупу, щоб вернутися до своїх.

— **Директогом союзу господарських кооператив в Ужгороді** призначили інж. Слявіка з Праги на місце дотеперішнього директора українця Василя Струка, який пішов на емеритуру.

— **Самоходовий випадок польского посла.** На самохід польського посла в Ковні Ф. Харвата наїхало вантажне авто. Пос. Харват легко ранений. Поліція веде слідство в цій справі.

— **Кінець романтичного життя циганів.** Управа націонал-соціялітсичної партії в Австрії рішила унормувати життя циганів в Австрії на взірок нірнберських законів, що нормують життя жидів. В Австрії, зокрема в Бурґенлянді, число циганів доходить до 10% загального числа населення. За поладнанням цієї справи промовляє те, що цигани є расовими мішанцями і між ними є багато злочинців. Далі санітарні моменти промовляють за унормуванням життя циганів. Крім того контролю над циганами, які живуть густо на східних кордонах Австрії, хочуть розтягнути з чисто політичних мотивів, бо циганів уважають непевним політичним елементом, що займається шпигунством і робить доноси на націонал-соціялістів. Тому слід сподіватися, що романтичне життя циганів в Австрії незадовго скінчиться.

— **Волоцюги до таборів праці.** Президент Естонії Петс затвердив новий закон, на підставі якого висилатимуть до таборів праці всіх волоцюг і тих осіб, які не хочуть утримувати своїх родин. До таборів праці висилатимуть особи у віці від 18. до 60. р. життя. Зароблені гроші у таборах примусової праці висилатимуть їхнім родинам. Правильник у таборі праці дуже строгий і передбачує за непослух за першим разом 25 буків.

— **„Хотів очистити чоботи през. Рузвельтові".** Підчас подорожі през. Рузвельта, який обїздить тепер ріжні стейти і виголошує промови за демократичними кандидатами до парляменту, трапилася така подія: Коли самохід през. Рузвельта вїздив на двірець в Оклягома — озброєний в ґумову палицю мужчина намагався перервати кордон поліції і кинутися на през. Рузвельта. Одначе агентам тайної поліції вдалося його обезвладнити. Обурена юрба намагалася злінчувати атентатчика та уладила велику овацію през. Рузвельтові. Поліція з трудом вирвала атентатчика з рук юрби. Слідство виявило, що атентатчик називається Вуд Гакарі та є божевільним. Він намагався раніше вдарити державного секретаря військових справ Вудрбига. Атентатчик заявив, що хотів очистити чоботи през. Рузвельтові.

— **Катастрофальний зудар двох поїздів.** Недалеко Райнеберґ у Бранденбурґії зударився особовий поїзд з моторовим. Пять осіб, між ними кондуктор моторового поїзду, вбитих, 14 важко ранених.

— **Страшна смерть зі спраги.** Суддя Рамод з Баґдаду вертався з 5-ма членами родини возом до Баґдаду. По дорозі заблудив у пустині. По двох днях відшукали віз, на якому лежало трьох трупів подорожніх, які померли зі спраги.

— **Кріваві порахунки між ґанґстерами.** На вулиці в Кан згинув від 10-ох стрілів Марґен. Це вже четверта жертва крівавих порахунків двох ґанґстерських ватаг, що суперничають зі собою на париському Монтмартр. Марґена вбило двох убивників, які втікли опісля самоходом до Ніцеї. Підчас погоні за втікачами поліції, бандити переїхали і вбили дві особи на передмістю Ніцеї. Затрималися щойно тоді, коли в самоході почав горіти збірник з бензиною продіравлений кулями. Всеж таки поліції, яка здогнала бандитів, не вдалося зловити їх. Убитий Марґен застрілив рік тому на Монмартр Стефанія, якого брат згинув теж від таємної кулі кілька місяців раніше. Стефанія підозрівали, що він убив у 1934 р. дитину ґанґстера Фо... з Монмартр.

— **Погоня за шофером у білих панчохах.** Минулого четверга напав гурт осіб на шофера Убля пос. Франке з партії Генляйна по виході з кавярні. Здогадуються, що юрба напала на шофера тому, що мав на собі білі панчохи, в яких ходять всі німці в Чехословаччині, які належать до націонал-соціялістичної партії Генляйна. Шофер хотів рятуватися втечею і скочити до трамваю, але юрба здогонила його і побила пястуками.

— **Зміна подружного закону в Німеччині.** Минулої пятниці оголосив німецький уряд новий подружний закон, що обовязуватиме від 1. серпня ц. р. в цілій Німеччині. На основі цього закону важними будуть лише подружжя заключені в цивільному уряді. Десятки тисяч подруж, що живуть в сепарації в Австрії, дістануть розвід. Згідно з новим подружним законом розводи можна буде осягнути в усіх випадках, в яких подружжя не мають вартости для держави. Дальшою причиною розводу є рішуча нехіть одного з подруг мати діти. По осягненні розводу діти виховуватиме не той подруг, що не дав причини до розводу, але той, що викликує більше довіря. В оголошених мотивах звертається більшу увагу на демографічне значіння нового подружного закону.

„Зберегти від забуття памятку життя свого народу є справжнім подвигом, який вже тепер (1856) має повну вартість в очах кожної справді культурної людини". Ці слова П. Куліша („Записки о Южной Руси", 1, 220) взяло собі за гасло „Товариство Прихильників Культури Історичного Музею НТШ у Львові" (вул. Чарнецького 24) і ви, стаючи у його ряди, причинитесь цим до ствердження старовинности української культури та її високого, европейського рівня вже у княжій добі.

ВЕСЕЛЕ

ВЕҐЕТЕРІЯНЕЦЬ.

— Якто? ти веґетеріянець їш біфштек?

— Я веґетеріянець другого ступня ... тільки ті тварини, що їдять рослини, а не м...

У ТЕАТРІ.

Дама при касі:

— Я просилаб одне місце.

— На „На дні"?

— Ні, не на дні, а на першому поверсі.

ПАН ДОМУ.

Чоловік до жінки: Не гнівайся, моя кохана, що я розібю тепер таріль, але я заложився з своїм сусідом за стіною. Я маю йому дати доказ, що я є тут паном дому!

З кіна.

КІНО „ЕВРОПА“: „ПЕРЛИ І СЕРЦЕ“.

Двох голівудських підприємців відкриває на дорозі в авті молодця з чудовим голосом. Вони обіцюють йому карієру і везуть його до великого голівудського кіновласника, щоб він зробив пробу свого голосу. Проба заранжована якнайкраще на вечорі, коли фільмовий магнат видає заміж свою доньку. Тоді, як переодягнений за паяца (з „Паяців“) тенор захоплює слухачів, пропадають перли — дарунок міліонової вартости для кіномагнатки. Опікуни тенора придумали таку штуку і порваючи його та звільнюючи забороняють йому співати під загрозою смерти, щоб поліція не попала на їх слід. Як тенор таки доходить до голосу і як закохується, про це оповідає сентиментальна американська комедія у головній ролі з італійським тенором Ніно Мартіні.

КІНО „АПОЛЬО“: „ТІНЬ ШАНГАЮ“.

Сан-Франціско, Ню-Йорк, корабель, що їде до Шангаю, Шангай. Пахне шпигунами, контрабандою, опіюмом, — є теж діяманти без запаху. Гарний, статний американський молодець везе до Шангаю лист від свого батька — управителя одного корабельного товариства до його приятеля теж великого бізнесмена. Довгий час не знаємо, що в цьому листі за звістки. Є таємні трупи і дуже таємнича поведінка японця, що стає головною дієвою особою цієї історії, дарма, що ввесь час тримається осторонь і тільки у рішальних хвилинах, коли треба комусь допомогти чи зашкодити, зявляється як „тінь Шангаю“ — лиховісна тінь. Це постать цікава і згодом симпатична; завдяки ній глядачі можуть півтора години стежити за кримінальною історією.

—o—

‡ Посмертні згадки.

МАРІЯ ПЛОЩАНСЬКА.

Дня 22. м. м. відбулися похорони бл. п. Марії з Запшалів Площанської, учительки вселюдної школи ім. Кінги у Стрию. Покійна походила з мішаного подружжа, побачивши світ дня 7. квітня 1890. р. в Стрию. У 12. році життя втратила маму, обіймаючи опіку над молодшими дітьми. Учительську семинарію скінчила з відзначенням. Під впливом учительки Іванни Вітковицької, стала свідомою українкою, бо з дому не винесла національного освідомлення. В 1909. р. дістала Покійна учительську посаду в долинському повіті. В 22. р. вийшла заміж за учителя Михайла Площанського, який походив з москвофільської родини, що ціла майже спольщилася. Свідома молода Марійка взялася нетільки за працю в школі, але впливаючи відповідно на свого чоловіка, стали обоє головними моторами культури й добробуту сіл, в яких перебували. Селяни з гордістю гляділи на своїх провідників. За те шкільні інспектори переносили їх на щораз то гірші посади, але дарма. Їхня праця розвивалася далі у полишених селах. Замість верб — росли сади, замість коршем — читальні „Просвіти“. Підчас пожежі школи у Спасі, М. Площанська занедужала важко на серце. Ця недуга розвивалася опісля щораз то більше, але Покійна не залишала своєї позашкільної праці. За їх заходом вибудовано у Краснолуці гарну школу, а читальня, що була в москвофільських руках, перейшла до рук „Просвіти“ і стала вогнищем розвитку і культури села. Згодом заложили обоє кооп. „Свічу“, в яку вложили 760 зол. уділу, вели її особисто безплатно, як книговоди і крамарі, щоб кооператива розвинулася і стала на відповідному рівні. По році ця кооператива заложила касу, до якої обоє вложили свої ощадности. Завдяки їхній праці ці два товариства разом з „Просвітою“ так розрослися, що в селі побудовано великий Народній Дім з прегарною театральною салею. Нова школа, у якій працювали містилася мов у парку. Діти за гарним прикладом своїх учителів позакладали біля своїх хат цвітники, дістаючи від Покійних даром насіння і рослини. В 1929. р. помер її чоловік на затроєння крови, занедужавши при праці в городі. Це так поділало на Покійну, що вона втратила свідомість і мову. По довшім лікуванні прийшла до себе і в 1930. р. переноситься до Стрия де серед найтяжчих обставин вчила свої діти і вела хатню господарку. В Покійній втратила родина велику опікунку, товариші і товаришки зразкового члена, нація обовязкову громадянку, що все віддала для Неї. Похорони відбулися при численній участи товаришів і товаришок. Грала шкільна орхестра з Угорська. Надгробну промову виголосив о. Маріян Цурковський в церкві, тов. В Котович над гробом. Нехай її праця стане зразком для тих, які виховують молоде покоління. В. Й. П.

† МИХАЙЛО СИМ,

У Вишневі, пов. Рогатин, помер 9. ц. м. **Михайло Сим,** управитель вселюдної школи. Покійний уродився 1887. р. в Яворові. Вчительську службу розпочав ще в 1910. р. у Рогатинщині. Підчас світової війни служив у рядах австрійської армії; з упадком Перемишла попав у московський полон, звідки вернувся в 1918. р. і вступив в ряди УГА. З нею пішов за Збруч і в зимі 1919. р в Дерелині запав на тиф. В 1920. р. попав до табору інтернованих у Пикуловичах, звідкіля в 1921. р. вернув до Рогатинщини і по якімсь часі дістав учительську посаду у Вишневі. Тут працював в істнуючих місцевих наших установах та заснував нові: Кружок Р. Ш., „Сільського Господаря“ і кооперативу „Злука“. За це мав дисциплінарку, але аж до смерти не покидав праці в цих установах. Передплачував 25 літ часопис „Діло“. Покійний належав до людей сильного характеру. В. Й. П.

СЕМЕН ВАСИЛАК.

По довгій і важкій недузі помер у Ходорові дня 8. ц. м. **Семен Василак,** довголітній начальник розділньі в Ходорові Окружного Союзу Кооператив у Рогатині. Похорон відбувся **в неділю 10. ц. м.** при численній участи кооператив та українського громадянства. В. Й. П.

Дописи.

ГАЛИЧ.

Загальні Збори читальні „Просвіти“ відбулися 15. лютого ц. р. Провід з д-ром В. Муровичем на чолі лишився той сам, що минулого року. Треба підмітити, що в діловому році значно збільшилася діяльність тієї освітньої станиці, що спеціяльну увагу звернула на побільшення бібліотеки, уладжувала найріжнородніші відчити та вела самоосвітній гурток. Читальня обєднує 59 членів. Відчувається аж надто брак власного дому. Читальня властиво не має своєї домівки.

Звичайні загальні збори Філії „Просвіти“ відбулися 15. травня ц. р. Філія обєднує 34 читальні з 4027 членами, в тому 214 членів Головного Товариства. Затруднює урядовця, проф. Льва Короля, який вкладає аж надто багато енергії в організацію. Разом з членами Виділу відбув він 109 поїздок. Канцелярія філії „Просвіти“ видала 15 обіжників, полагодила 228 ріжних дозволів. Виділ відбув 12 засідань. Загальний прихід 1745.42 зол., розхід 1567.98 зол. Загальний оборот усіх читалень представляється в приході квотою 10.421.64 зол., в розході 9.540.62 зол. Стан читальняних бібліотек: 8.822 книжок з 1518 сталими читачами, в тому 309 жінок. У філіяльній окрузі проявляє діяльність 11 самоосвітніх гуртків з 292 учасниками, 29 театральних гуртків, 14 хорів. 18 читалень мають свої власні доми 3 читальні будує. Понадто 11 читалень мають свої п[illegible]щі. Загальне майно 54.363.25 зол. Філія зорганізувала конкурс самоосвітніх гуртків (7 гуртків брало участь) і конкурс хорів (брало участь 9 хорів) з дуже гарним вислідом. На загальних зборах ухвалено спеціяльні резолюції про те, як наладнати фінанси Головного Товариства, зорганізувати самоосвітні гуртки у всіх читальнях та зорганізувати курс для диригентів. Провід залишився далі в руках дотеперішнього Виділу, з головою дир. В. Сврентовичем.

Загальні збори кружка „Рідної Школи“ відбулися 19. червня ц. р. Кружок „Рідної Школи“ в Галичі від кількох літ ставши повітовим осередком і філією, обєднує 34 кружки з 1577 членами. Сам Кружок „Р. Ш.“ в Галичі вклав найбільше енергії у зорганізування самоосвітнього гуртка з 32 членами, в тому 22 дівчат. Створено спеціяльну бібліотеку для дітвори і збільшено її з добровільних жертв — має тепер 122 томи. На загальних зборах вибрано Старшину з дотеперішнім головою д-ром В. Муровичем. У дискусії порушено спеціяльно три справи, а саме: посилення праці у самоосвітніх гуртках, створення книгарні і справу допомоги студіюючій молоді. У всіх тих справах ухвалено відповідні резолюції чи то побажання до новоизбраного Виділу.

Книгарня кружка „Р. Ш.“. З днем 22. червня ц. р. відкрив Повітовий Кружок „Рідної Школи“ в Галичі свою власну книгарню й базар. Опираючися на добровільних датках деяких громадян та установ, кружок має намір в найближчому часі перейти на кооперативну систему. Торги з кожним днем побільшуються, а початкове недовіря громадянства помалу розвівається.

Вистави. З ініціятиви місцевих СС. Студиток відбулися в Галичі, Дубівцях і Болшівцях вистави під заголовком „Весталки“ зі вступним словом о. декана Яковича. Гарний успіх можна завдячувати тільки невсипущій праці сестер Студиток і о. проф. Ласовського.

Розкопи в Крилосі. Дня 27. червня п. р. почалися наново розкопи у Крилосі під проводом проф. Пастернака. З усіх усюдів спішать менші чи більші групи людей, щоб відвідати Крилос. Перші цього року були прогульки з Залішик і Миколаєва над Дністром.

За Крутянську академію. За те, що улаштували академію в селі Сапагів під фірмою місцевої читальні „Просвіти“, відповідало перед карним відділом городського суду в Галичі 13 осіб, в тому двох хлопців і 11 дівчат. Справа виглядала так: Поліція не тільки розігнала згадане свято, але теж виготовила проти 13 осіб акт обвинувачення дотичнo провини зі ст. 128 і 162 к. к. По кількох розправах Суд звільнив обвинувачених, стануючи на становищі, що читальня „Просвіти“ в Сапагові мала право улаштувати для своїх членів таке свято без спеціяльного дозволу староства, а нібито „неприлична“ поведінка учасників була тільки реакцією на розігнання свята. Боронив м-р Володимир Бачинський, субститут д-ра В. Муровича в Галичі.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

PRZEGLĄD SPOŁECZNY. Czasopismo poświęcone zagadnieniom społecznym nad dzieckiem. Rok XII. Nr 6. Czerwiec 1938. Lwów.

UKRAINIAN YONTH. Official Organ of the Ukrainian Catholic Yoth League. Vol. V. N: 6: June 1938: Jersey City, N. Y. U. S. A.

Театри.

Великий Театр:

Вівторок 12. 7. год. 8. „Іван“
Середа 13. 7. год. 8. „Люди в білому“.
Четвер 14. VII. год. 8. веч. „Іван“.
Пятниця 15. VII. год. 8. веч. „Люди в білому“.
Субота 16. VII. год. 8. веч. „Мусиш бути моєю“. (Премієра).

Театр Ріжнородностей:

Від понеділка 11. 7. нечинний.

Український Народній Театр ім. [illegible]довського.

ЖАВЕ:
12. VII. Мати наймичка.
13. VII. Безробітні.
14. VII. Чесна сузанна.
15. VII. Мазепа.
16. VII. Хата за селом.
17. VII. Безталанна.
19. VII. Невольник.
20. VII. Воскресення.
21. VII. Дай серцю волю.
23. VII. Пан Твардовський.
24. VII. Гетьман Полуботок.

МИКУЛИЧИН:
25. VII. Мати наймичка.
14. VII. Чесна Сузанна.
27. VII. Пісня Бескиду.
28. VII. Мазепа.
29. VII. Безталанна.
30. VII. Гетьман Полуботок.

ВОРОХТА:
1. VIII. Мати наймичка.
2. VIII. Чесна Сузанна.

КІНА.

АДРІЯ: „Дорога до слави“, „Пташ[illegible] кличе“.
АПОЛЬО: „Тінь Шангаю“.
АТЛЯНТИК: „З піснею крізь життя“.
БАЛТИК: „Магнолія“, „За кулісами слави“.
ВАНДА: „Прокажена“ та „Ординат Міхоровський“.
ГРАЖИНА: „Танго залюблених“, „Мельодії знад Дунаю“.
ЕВРОПА: „Перли і серце“.
КАСІНО: „Люди Висли“.
КОПЕРНИК: „Весела звірка“, „Побралися за скоро“.
МАРУСЕНЬКА: Нечинне з причини реконструкції.
МЕТРО: „Обвинувачена“, „Коли ти залюблена“.
МІРАЖ: „Ромео і Юлія“.
МУЗА: „Після великої війни“.
ПАЛЯС: „На краю життя“, „Каварня на границі“.
ПАКС: „Я винувата“ з Даніелею Дарів
РАЙ: „Альотрія“ і додатки.
РІЯЛЬТО: „Бурхлива молодість“ з Волесом Бірі.
РОКСІ: „Бунт галогн“ і додатки.
СВІТ: „Прокажена“ і „Ординат Міхоровський“.
СТИЛЕВЕ: „Без привазу“ і ревія.
ТОН: „Нансі Стіль пропала“, „Переможна боротьба“.
УТІХА: „Лицарі степу“ і ревія.
ХИМЕРА: „Голівуд“.

ФОТОПЛЯСТІКОН: (пл. Марійська) **„Суматра“.**

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід“ (Пасаж Гавсмана ч. 7) **„Голяндія“.**

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 12. липня 1938

6.45 Руханка, 7.00 Ран. денник, 7.15 Ран. муз. орх., 8.00 Плити, анекд., комун. 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. авдиція, 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Концерт бажань, 15.00 Біржа, 15.05 Господ. і сусп. вістки, 15.10 Завтр. програма. 15.15 „На широкому світі“ авдиція для дітей, 15.35 Фінанс.-господ. актуал., 15.45 Господ. вістки, 16.00 Спів. речит., 16.45 „Мотоциклем по Польщі, опов., 17.00 Вістки з міста й пров., 17.10 Гутірка і пісні, 17.55 Гальо увага, 18.00 Гутірка про здорових мужів, 18.10 Солісти, 18.45 „Сахем“ опов., 19.00 Пісні чолов. хор, 19.20 Акт. гутірка, 19.30 „Радн. Стровщь на дансінгу“ розр. концерт, 20.45 Вечір. денник, 20.55 Акт. гутірка, 21.00 „Три питальники“, 21.10 Танк. музика, 21.50 Спорт. вістки, 22.00 Льокальн. спорт. вістки, 22.05 „Львів. комедія“, „Панна Емілія“, 22.40 Легкі пісеньки, 23.00 Ост. вістки вечір. денника і метеор. комун.

Середа, 13. липня 1938.

6.45 Рух., 7.00 Ран. ден., 7.15 Сальон. ансамбль, 8.00 Перше снід. при орхестрі, 11.57 Сигн. часу. 12.03 Полудн. авдиц., **14.000 „Інформаційна газетка“ в українській мові ред. М. Ковалевського, 14.10 Українська музика з плит,** 14.40 Легка музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господ. і сусп. вістки, 15.10 Завтр. прогр., 15.15 „Трохи пісні, трохи слова“, 15.45 Господ. вістки. 16.00 Лег. муз.-орх., 16.45 Міжнар. вист. санітар. летунства в Люксембургу, відчит, 17.00 Вістки з міста й провінції, 17.10 Камер. конц. — муз. старих мистців, 17.40 „Старий Львів“, гутір., 17.55 Гальо! увага!, 18.00 Місто форсиції й далі — гутір., 18.10 Симфон. орх., 18.45 „14. липня“ — франц. поезія, 19.00 Пісні, 19.20 Акт. гутір., 19.30 Розр. муз., 20.40 Вечірн. ден., 20.50 Акт. гутір., 20.55 Хлібороб. гутір., 21.10 Шопенівський концерт, 21.50 Спорт. вістки, 22.00 Льокальні спорт. вістки, 22.05 Легка музика, 23.00 Ост. вістки, вечірній денник і метеор. комунікат.

Четвер, 14. липня 1938.

6.45 Рух., 7.00 Ран. ден., 7.15 Ран. конц. з Вильна, 8.00 Плити, анекдоти, комун., 11.57 Сигн. часу, 12.03 Полудн. авдиц., 14.00 Легка муз. з пл., 14.15 Неаполітан. пісні, 14.35 Легка муз. з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Господ. і сусп. вістки, 15.10 Завтр. програма, 15.15 „Мої вакації“ — пов. для дітей, 15.30 „Подорож на схід“ — фрагм. з поеми Ю. Словацького, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Розр. орх., 16.45 „Пізнаймо ворота“ — гутірка, 17.00 Вістки з міста й провінції, 17.10 Камер. муз. з плит, 17.40 „Через степи“, опов. Г. Сенкевича, 17.55 Гальо! увага!, 18.00 Перегляд видавн., 18.10 „Костюшко в Лазенках“ — слуховище, 18.45 Легка словно-муз. авдиц., 19.20 Льокальн. спорт. вістки, 19.25 Акт. гутір., 19.35 Лег. французька музика, 20.45 Вечір. ден., 20.55 Акт. гутір., 21.00 Актуалія, 21.10 „Легар Кальман“ — оперет. попурі, 21.50 Спортові вістки. 22.00 Франц. муз., 22.55 Перегляд преси, 23.00 Ост. вістки, вечір. денник і метеор. комунікат.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 12. липня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 19.10 Розр. муз., 15.20 Лег. муз., 17.30 Пташиний конц., 18.00 Розр. конц.; БІЛГОРОД 18.25 Віольонч. речіт., 18.55, 19.0 Нар. пісні, 20.00 Співоч. речіт., 20.30, 21.00 Орх.; БУДАПЕШТ 13.30, 18.00 Військ. орх., 18.30, 19.00 Танк. муз., 20.30, 21.00 Опер. орх., 22.10 Циган. муз., 23.10 Джез. музика; ВІДЕНЬ 21.15 Твори Шумана, 24.00 Нічн. конц.; ДОЙЧЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Нар. мельодії, 16.00 Розр. муз., 18.00 Форт. речіт., 18.30 Сольо, 19.10 Муз. мозаїка, 20.00 Розр. конц., 22.30 Клявесин. речит.; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Віольонч. речіт., 19.30, 20.30, 21.40, 22.00 Розр. муз., 23.15 Танк. муз.; МІНХЕН 16.00 Твори Бартельса — солісти, 17.10, 18.00 Орх. і солісти 21.00 Твори Шілінга — орх., ПРАГА 17.40 Пісні, 18.20 Лег. муз.; РАДІО ПАРІ 19.00 Форт. речіт., 20.15, 21.00 Камер. муз.; РИМ 17.15 Солісти, 19.30, 20.30 Розр. муз., 21.00, 22.00, 23.00 Біблійна драма.

Середа, 13. липня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 18.00 Розр. муз., 17.00 Камеральн. концерт, 19.00 Орх., 20.00 Вязанка мельодій, 21.30 Мельод. з плит; БІЛГОРОД 18.20 Радіо-орх., 20.00 Скрипк. речіт., 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 17.30, 18.00 Орх., 18.45, 19.00 Циг. муз., 20.05, 21.00, 22.00 Опера Моцарта, 23.10 Джез. муз.; ВІДЕНЬ 15.30 Солісти, 22.30, 23.00 Симф. орх.; ДОЙЧЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Оперет. мельод., 16.00 Розр. конц., 18.15 Сонати на скрипку, 19.10 Солісти, 22.30, 23.00 Симф. орх.; ДОЙЧЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Оперетові мельодії, 16.00 Розр. конц., 18.15 Сонати на скрипку, 19.10 Солісти, 20.00 Марші й пісні — орх. і хор, 22.30 Солісти; КОШИЦІ 18.00 Для Закарп.; МІЛЯНО 17.15 Танк. муз., 19.30 Розр. муз., 20.30 Орган. муз., 21.00 Симфон. конц., 22.30, 23.15 Танк. муз.; МІНХЕН 16.00 Солісти, 17.10, 18.0 Розр. муз.; ПРАГА 16.15 Популярний концерт, 17.00 Лег. муз., 17.40 Сольо на обою, 18.20 Сальон. муз., 19.25 Орх.; РАДІО ПАРІ 19.25, 20.30 Скрипк. речіт., 21.00, 22.00 Розр. муз.; РИМ 17.15 Солісти, 19.30, 20.30 Розр. муз., 22.00, 23.15 Танк. муз.

Четвер, 14. липня 1938

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 18.00, 19.10 Розр. муз., 15.20 Лег. муз., 17.00 Твори Моцарта й Шуберта, 20.00 Оперетк. мельод. з пл., 21.00 Танк. муз.; БІЛГОРОД 18.00 Радіоорх., 20.00 Нар. пісні, 21.00 „Люїза“ — опера Шарпантьє; БУДАПЕШТ 13.30 Військ. орх., 17.00 Циган. муз., 18.30, 19.00 Хор. 19.50, 20.00 Солісти, 22.15 Опер. орх., 23.20 Танк. муз.; ВІДЕНЬ 18.00 Камер. муз., 19.10, 20.00 Вес. муз.; ДОЙЧЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Камер. муз., 18.30 Форт. кварт., 19.10 Вес. вязанка мельод., 20.10, 21.00 Танк. муз., 22.30 Соната Томаса; КОШИЦІ 16.10 Для Закарп.; МІЛЯНО 19.30 Розр. муз., 21.35, 22.00, 23.15 Форт. речіт. муз.; МІНХЕН 16.00 Легка муз., 16.25 Нім. нар. пісні, 17.10, 18.00 Розр. муз., 19.10, 20.00 „Фридерика“ — оперетка Легара, 21.05 Твори Шмідта; ПРАГА 12.45 Орх., 20.55, 21.00 Галевий конц. у звязку з франц. нац. святом, 22.20 Франц. танк. муз.; РАДІО ПАРІ 19.30 Розр. муз., 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 Симфон. конц., 23.00, 24.00 Танк. муз.; РИМ 17.15 Солісти, 19.30, 20.30, 21.00 Розр. муз., 22.10. 23.15 Хор і танк. музика.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 14. липня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·85 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·90 зол.
молоко 16—17 сот.
яйця (копа) 3·75 зол.
Тенденція на масло звижкова на молоко та яйця сильна.

ОПОВІСТКА.

КОМУНІКАТ.

К. В. О. М. М. подає:

Зі знаних причин ми змушені пересунути речинці другої черги організованих нами таборів, як теж частинно змінити місцевости, що в них табори ті відбудуться. В другій черзі організуємо ось такі табори-оселі:

1. **На Остодорі** для хлопців у віці 7—14 літ від 29. липня до 24. серпня ц. р. Оплата 45 зол.

2. **У Славську** для дівчат у віці 9—18 літ від 29. липня до 22. серпня ц. р. Оплата 45 зол.

3. **На Соколі** для дівчат у віці від 14—18 літ від 29. липня до 20. серпня ц. р. Оплата 40 зол.

4. **На Гуцульщині** (з. Брустур) для хлопців у віці 16—18 літ, під шатрами, від 27. липня до 16. серпня. — Оплата 35 зол.

Заповіджений табор у Старині для хлопців 7—9 літ не відбудеться. Всі ті, що зголосилися на цей табор, можуть переїхати на табор на Остодорі (як т. 1.).

Заповіджений табор на Остодорі для дівчат 10—13 літ відбудеться в Славську (як т. 2.). Всі зголошення на дівочий остодірський табор ми переписали на Славсько.

Зголошення на табор на Остодорі для хлопців 10—13 літ, що зі знаних причин не міг відбутися в першій черзі, остають важними на оселю на Остодорі в другій зміні (як т. 1).

Просимо всіх тих, що зацікавлені повищими змінами повідомити нас якнайскорше, чи на них погоджуються і на даний табор поїдуть. Зокрема просимо всіх тих, що резигнують із табору, щоби заявили свою резигнацію, а тих, що не прислали виповнених квестіонарів, щоби їх долучили.

Додаткові зголошення на вище подані оселі-табори приймаємо до дня 24. ц. м. щоденно від год. 17. до 18. Письменні зголошення слати на адресу: Комісія Виховних Осель і Мандрівок Молоді, Львів, Потоцького 11 а. Оплати на адресу: Земельний Банк Гіпотечний, ПКО 500.170. Лиш задатковані зголошення будуть узагляднені.

Речинці збірки і відїзду учасників ось такі:

1. На Остодір, Сокіл і Славсько дня 29. липня (пятниця): збірка у Львові в год. 6. рано у вестіб. гол. двірця, відїзд в год. 7.15; збірка в Брошневі (Ост. і Сок.) в год. 11.15 на залізн. двірці, відїзд в год. 12-ій; збірка в Славську в год. 11. на залізн. двірці.

Оплата за переїзд зі Львова зол. 3.50 за попереднім зголошенням і вплатою належности (найдальше до 26. ц. м. год. 18-та).

2. На Гуцульщину дня 27. липня (середа): збірка у Львові в год. 6.20 у вестібулі гол. двірця, відїзд год. 7.20; збірка в Коломиї в год. 12. на залізн. двірці.

Оплата за переїзд зі Львова залізницею і автобусом (згл. фірами) зол. 7.50 за попереднім зголошенням і вплатою до дня 25. ц. м., год. 18. 1506 1—1

За редакцію відповідає Олександер Костик

Видає Видавнича Спілка „Діло“.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів Ринок 10